ლეტარებო ყველა ქვეყნისა, შეერთდით!

წელიწადი მეორე

კომუნისტი

ს. კ. პ.
ცენტრ. და ტფილისის კომიტეტის და სრულ. საქარ. მ., გ., წ.-არმ. და მატროსთა დეპუტატების საბჭოთა ცენტრალურ აღმასრულებელ კომიტეტის ორგანო.

რედაქცია: ტფილისი, კრუზენშტეინის ქ. № 4.

მთავარი კანტორა: ტფილისი, რუსთაველის პრ., № 24 (მე-2 სართული).

რედაქციის მიღება საქმისათვის ყოველდღე გარდა კვირა უქმეებისა დილის 9—2 ს. ტელეფონები: სარედაქციო კოლეგ. № 14—76 მდივნის № 19 საერ. №

ხელის მოწერის თვიური ფასი შემდეგია: პარტიულ ორგანიზაციებისა და პროფკავშირებისთვის მიტანით: ქალაქში—140 ათასი მანეთი, პროვინციაში—180 ათ. მ. ყველა დანარჩენ ხელის მომწერთათვის მიტანით: ქალაქში 200 ათ. მ. პროვინციაში 240 ათასი მ. განცხადებ— 10 ათ. მ. ნომპარელის სტრიქონი. სამგლოვიარო განცხადება 800 ათასი მ. ტელეფონის № კანტორისა № 5—48.

ფასი 10,000 მან.

პროვინციაში 12,000 მან.

№ 206 შაბათი, 9 სექტემბერი 1922 წ. ყოველდღიური გაზეთი შაბათი, 9 სექტემბერი 1922 წ. № 206

ეროვნული ბიბლიოთეკა

კვირეულისთვის

მუშა-მოსამსახურეებს

თველოს კომპარტიის ტფილისის კომიტეტი და საქართველოს პროფკავშირთა საბჭო

ღებს ყველა მუშა-მოსამსახურეებს მიიღონ აქტიური მონაწილეობა 10 სექტემბერს ზემო ავჭალაში განძრახულ კვირეულში

იდრო-ელექტრონის სადგურის აშენება—არის ტფილისის მუშების მონაპოვარი.

ეე თვითეულმა მუშამ და მოსამსახურემ შეიტანოს თავისი შრომის ი და „თავისი ხელით“ დაეხმაროს ტფილისის და მის მიდამოებისა- ოდენ მნიშვნელოვან და საჭირო წარმოების მოწყობას.

ველა ადგილობრივი კომიტეტები დირექტივებს მიიღებენ სათანადო ოებიდან.

დილის სრულ 5 საათზე მუშა-მოსამსახურეებმა უნდა მოიყარონ თავი პუნქტებზე.

1. რაიონმა—ნაძალადევის მოედანზე საქ. კომპარტიის 1 რაიკომთან.

რაიონმა—კირკის და მიხეილის ქუჩის კუთხეში საქ. კომპარტიის კომთან.

რაიონმა—კახეთის მოედანზე.

რაიონმა—საქართველოს პროფკავშირთა საბჭოსთან.

აღნიშნულ პუნქტებთან მიაყენებენ ტრამვაის ვაგონებს.

ს. კ. პ. თბილისის კომიტეტი საქ. პროფკავშირთა საბჭო.

კომუნისტური ახალგაზრდობის ყრილობისათვის

სექტემბერს მშრომელმა ახალ- ობამ გადაიხადა თავისი დღე- ლი. დღესასწაული ბრწყინვა- ტარდა, და მან დაგვანახა, ვენში კომუნისტური ახალგაზრ- თავის თავად საგრძნობ ძალას ადგენს, ამასთან მის გარშემო ყრილია უპარტიო მშრომელი დი თაობის დიდი უმრავლესო- ს ახალგაზრდა მასსა საკმაო პლინითაა აღჭურვილი და მჩქე- ენერგიით აღსავსე ბრძოლისა მოქმედებისათვის.

ძოლველი და სამუშაო კი ბევ- ს ახალგაზრდობას.

ამა სექტემბერს თბილისში შეს- ამიერ-კავკასიის კომუნისტური აზრდობის კავშირის მეორე ობა, რომელმაც უნდა დასახოს აზრდათა კომკავშირის ახლო- ამოცანები და გამონახოს გზე- საშუალებები მათ განსახორ- ებლად.

ლის წესრიგში მრავალი ვლებო საკითხია დასმული. ვნიშნავთ ზოგიერთ მათგანს. ა სხვათა შორის, შეეხება აზრდათა კომკავშირის მუშაო- ალ პირობებში, ახალგაზრდო- ა კომუნისტურ ორგანიზაციების ამასთან საგულისხმოა, ოლობა გამოყოფს მუშა-ახალ- ობის პოლიტიკურ განმანათლე- შრომის, ყოფა ცხოვრების და ლების სექციებს.

ა ხაზი გაესვას იმ გარემოებას, ალ ეკონომიურ პოლიტიკის ემმა განსაკუთრებით მუშათა აზრდობა ჩააყენა მძიმე მდგო- აში. ნივთიერ გაჭირვებას და ტაციის სუსხს ყველაზე უფ- ლგაზრდები განიცდიან, რო- შედარებით სუსტი ელემენტე- ონი ექსპლოატატორები, ახა- ნომიური პოლიტიკით გათა- ლნი, აწევინებენ ახალგაზრდო- დ-მეტ და მისი ჯანმრთელო- ანადგურებელ შრომას, ხელ- ი აძლევენ ისე მცირეს, რომ ინიმალური მოთხოვნილებათა ოვალებაც კი შეუძლებელია. ალსანიშნავია ის ფაქტი, რომ ა სხვა შემცირების დროს მეტ ახალგაზრდობას ისტუმრებენ აში ყრიან ბედის ანაბარა. თავად გასაგებია, თუ რა ცუ- ეგი მოსდევს ასეთ მოვლენას ც ახალგაზრდობისა, ისე მთე- რომელი საზოგადოებისათვის. გარეკილი ახალგაზრდა, ყოველ ლობას მოკლებული ვერ გახდე თა რესპუბლიკის ღირსეული ქ. ახალგაზრდობის ერთ მთა- ცანას შეადგენს თავის და- პლოატაციისაგან და მუშაო- ცხოვრების ნორმალურ პირო- ქმნა, რამდენადაც ამაზე შე- ლაპარაკი დღევანდელ მდგომარეობაში. ამ საქმეში ახალგაზრდობას უნდა დაეხმარონ ყველა დაინტერესებული ორგანიზაციები.

არა ნაკლებ მნიშვნელოვანია მუშათა ახალგაზრდობის მეორე მთავარი ამოცანა. თუ წინედ სწავლებისათვის მას გზები დახშული ჰქონდა, ეხლა ამ მხრივ მდგომარეობა გამოცვლილია. საბჭოთა ხელისუფლება ყოველ ღონეს ხმარობს, რათა მუშათა ახალგაზრდობის განთავისუფლების საქმე ფართე ნიადაგზე დააყენოს. მხოლოდ საჭიროა თვით ახალგაზრდობამ გამოიჩინოს აქტივობა და დაეწაფოს კულტურას, ცოდნის შეძენას. საბჭოთა რესპუბლიკების დღევანდელი „მშვიდობიანი‘ მდგომარეობაც ხელს უწყობს ამას.

და ამ სფეროში ერთ მომენტს უნდა გაესვას ხაზი. მუშათა ახალგაზრდობის გათვითცნობიერება უნდა მიმდინარეობდეს კომუნისტური გავლენის ქვეშ. კომუნისტურ ახალგაზრდობის კავშირს მართებს გაუწიოს ხელმძღვანელობა არა მარტო თავის წევრებს, არამედ მთელ მშრომელ ახალთაობას და მათ განათლებას მისცეს მარქსისტული მიმართულება და შინაარსი.

ამასთან დაკავშირებით ისმის საკითხი კომ. ახალ. კავშირის დამოკიდებულების შესახებ ახალგაზრდობის არა-კომუნისტურ ორგანიზაციებთან. უდაო ფაქტია, რომ ახალგაზრ. ნაწილი ჯერ კიდევ განწყობილია შოვინისტურად, მაგრამ ეს ახალგაზრდობა საბოლოოდ არ არის დაკარგული მუშათა მოძრაობისათვის. შესაფერი იდეური და ორგანიზაციული მუშაობის გაწევით შეიძლება მისი გარდაქმნა და კომკავშირის გარშემო თავმოყრა, ყოველ შემთხვევაში მისი უფრო ჯანსაღი და დემოკრატიული ნაწილის.

კავშირის ყურადღებაც აქეტკენ უნდა იქნეს მიქცეული. უნდა აღმოიფხვრას ახალგაზრდათა თავებიდან ძველი რეჟიმიდან ჩანერგული შოვინიზმის შხამი.

ამას ხელს შეუწყობს საბჭოთა რესპუბლიკების, კერძოდ ამიერ-კავკასიის ახ. კომ. ორგანიზაციების მჭიდროდ შეკავშირება. საერთო ძალღონით უფრო იოლად იქნება დაძლეული არა მარტო ეს, არამედ სხვა დაბრკოლებანიც, რომელნიც ელობებიან წინ ახალგაზრდობის რევოლიუციონურ მოძრაობას.

ჩვენ გამოვთქვამთ იმედს, რომ კომუნისტური ახალგაზრდობის მომავალი ყრილობა შესაფერი სერიოზულობით და დაკვირვებით მიუდგება მის წინაშე წარმომდგარ ამოცანებს და გადაჭრის მათ ისე, როგორც ამას მოითხოვს მშრომელ ახალგაზრდობის, მუშათა კლასის და რევოლიუციის ინტერესები.

იმავე საკითხზე

I.

საჭიროდ მიგვაჩნია კვლავ ე. წ. თანამშრომლობის სა- ამ საკითხს აძლევენ პრაქტი- ნიშვნელობის ხასიათს და მისი ით გაშუქება არ იქნება უსარ-

ამაღლობელის წერილებიდან ი გამოვიყვანეთ, რომ იგი აყე- ითხს, სხვათაშორის, მემარ- ჯგუფებთან თანამშრომლობის ჩვენი დისკუსანტი „ასეთ ინტერპრეტაციას“ მისი წერილის „არსებით დამახინჯებად“ თვლის და გადაჭრით აცხადებს, რომ ხსენებულ ჯგუფებთან თანამშრომლობა შეუძლებლად მიაჩნია. ჩვენ სიამოვნებით ავღნიშნავთ, რომ ამხ. ამაღლობელი ახლა იმიჯნება ასე მემარჯვენე ჯგუფებიდან, მაგრამ მისი განცხადება მხოლოდ ამ მხრივაა დამაკმაყოფილებელი.

არსებითად კი მან ვერ მოახერხა მისი წერილის ჩემი განმარტების სისწორის უარყოფა.

მის ერთ წერილში („ტრიბუნა“ № 275) შემდეგს კვითხულობთ: „ყოველი ქართველი სოციალისტის წინაშე, რომლისათვის სოციალიზმის შესახებ ლაპარაკი მხოლოდ პოზა არ არის და საქართველო თავის სამფლობელო ასპარეზად არ მიაჩნია, ერთი გამოსავალი რჩება—**უარყოფა დასავლეთის ორიენტაციის**, შეთანხმება ხელისუფლებასთან არსებული მდგომარეობის გამოსასწორებლად“. (ხაზი ჩვენია. გ. ქ.).

ჩვენ „ქართველ სოციალისტებში“, რომელნიც დასავლეთის ორიენტაციას იზიარებენ, სამართლიანად დავინახეთ მენშევიკები და მემარჯვენე ფედერალისტები. არავითარი სოფისტური მსჯელობით არ არის შესაძლებელი ამ სიტყვებისათვის სხვა აზრის მიცემა. ასეთ გაგების სისწორეს სულ უდავოდ ხდის იმავე წერილში ცოტა ზევით მოთავსებული სიტყვები: „**მემარჯვენე ორიენტაციის ხალხისათვისაც ბევრი რამ ნათელი და გარკვეული უნდა იყოს საერთაშორისო პოლიტიკის უკანასკნელი აქტების გამო**“ (ხაზი ჩვენია. გ. ქ.). აზრი ნათელია: „მემარჯვენე ორიენტაციის ხალხმა“, ე. ი.—ჩვენ უნდა ვთქვათ უფრო კონკრეტულად,—მენშევიკებმა და მემარჯვენე ფედერალისტებმა უნდა შეიგნონ, მომხდარ საერთაშორისო ამბების შემდეგ მაინც (გენუა, ჰააგა და სხ.) შეცდარობა და უნიადაგობა დასავლეთის ორიენტაციის იცვალონ ფრონტი და შეუთანხმდნენ საბჭოთა ხელისუფლებას. სამაგიეროდ ამ უკანასკნელმაც უნდა მოახდინოს თავის ნაციონალურ პოლიტიკის რევიზიაო, ამბობს „ტრიბუნა“-ს თანამშრომელი. იგი განმარტავს: „ჩვენში **პოლიტიკური ჯგუფების** (ხაზი ჩვენია. გ. ქ.) ხასიათს ეროვნული მომენტის სიძლიერე უდევს საფუძვლად. ამ საკითხის გადაჭრით პრაქტიკულად თითქმის სავსებით იჭრება თანამშრომლობის საკითხი“ (№ 279).

ამ პოლიტიკურ ჯგუფებშიაც ჩვენ უფლება გვქონდა გვეგულისხმა მენშევიკები და მემარჯვენე ფედერალისტებიც. ეს იმდენად ცხადია, რომ ვერც ამაღლობელს აღმოაჩნდა ამას წინააღმდეგ რაიმე სათქმელი.

წერილში: „ეროვნული ენერგია“ („ტრიბუნა“ № 282) იგივე ავტორი წერს: „ჩვენში ეგ. წოდ. „ეროვნული მოღვაწეები“ სავსებით ადგენენ ეროვნულ პოლიტიკის გზას... ისინი საფრანგეთისა და ინგლისის იმპერიალიზმის წყალობით ფიქრობენ საქართველოს „განთავისუფლებას“. ბოლოს დასძენს მათ საგულისხმოდ: „ისე შორს ნუ ვიცქირებით, რომ მხედველობიდან საკუთარი ძალები გამოგვრჩეს“.

აქაც ცხადია, თუ ვიზეა ლაპარაკი. რა თქმა უნდა, მემარჯვენე პარტიებზე, რომლებსაც „ტრიბუნა“ს თანამშრომელი მოუწოდებს ასეთი პოლიტიკა უარყონ, დადგნენ საბჭოთა წყობილების ნიადაგზე, ჩაებან აღმშენებლობითი მუშაობაში და შეეცადონ იმ „დეფექტების გამოსწორებას, რომელსაც დიდი ადგილი აქვს ჩვენი ქვეყნის პოლიტიკურ ცხოვრებაში“.

ჩვენ თავისთავად არაფერი გვაქვს იმის წინააღმდეგ, რომ ამაღლობელმა მოუწოდოს მემარჯვენე ჯგუფებს საბჭოთა ხელისუფლებასთან თანამშრომლობისავე ჩვენ მხოლოდ ვამბობთ, რომ ამისათვის საჭიროა მათი ძირითადი გარდაქმნა, მორჯულება, რაც ჩვენ შეუძლებელ საქმედ მიგვაჩნია.

ამაღლობელი კი უარყოფს თვით ფაქტს და ამბობს, რომ ასეთი მოწოდება მას აზრადაც არ მოსვლია.

მაგრამ ზევით მოყვანილი ციტატების შემდეგ გამორკვეულად და დამტკიცებულად უნდა ჩაითვალოს, ჩვენი მოკამათის მიერ, სხვათა შორის, მენშევიკების და მემარჯვენე ფედერალისტების საბჭოთა ხელისუფლებასთან თანამშრომლობის საკითხის წამოყენების ფაქტი.

ამასთან მიუდგომლობა მოითხოვს აღვნიშნოთ, რომ ამხ. ამაღლობელი აგრეთვე ხშირად იძლევა მემარჯვენე ჯგუფების მართალ დახასიათებასაც. ეს მისი მწერლობითი სენია, რომ ხშირად ერთდაიმავე წერილში საწინააღმდეგო აზრებს შეხვდებით. და როცა ერთ აზრზე მიუთითებთ, ის მაშინათვე მოიყვანს მეორე, საწინააღმდეგო ადგილს თავის წერილიდან. ასეთი ადგილები მას ყოველი შემთხვევისათვის ბლომად მოეპოვება.

ჩვენ კი უფლება გვქონდა „ტრიბუნიდან“ მოგვეყვანა მენშევიკების და საერთოდ მემარჯვენე ჯგუფების შესახებ ზოგი საეჭვო ხასიათის ადგილები და აქედან შესაფერი დასკვნები გამოგვეყვანა.

გ. ქ.

პუანკარე აფრთხილებს ინგლისს და ემუქრება გერმანიას

თავის დროზე, ამ სამი კვირის წინეთ, საკმაო ხმაურობა გამოიწვია, როგორც ეს ჩვეულებრივ ხდება ხოლმე, პუანკარეს სიტყვამ, რომელიც მან წარმოსთქვა ბარ ლე-დიუკში. საფრანგეთის მთავრობის თავმჯდომარის სიტყვებმა ბარ-ლე-დიუკში გარკვეული ტრადიცია შექმნეს. თუ საზოგადოთ მისი გამოსვლები აღბეჭდილი არის, სიმტკიცითა და შეურიგებლობით, ეს თვისებები ყოველთვის გაალმასებულათ არის ხოლმე გამოხატული ამ დეპარტამენტში, არა რასაკვირველია, იმიტომ, რომ მისი ადგილმდებარეობა აძლევდეს ასეთ შინაარს პუანკარეს გამოსვლას და სპეციფიურ მიზეზს ჰქმნიდეს შეურიგებელი ტონისათვის, არამედ იმის გამო, რომ ამ გამოსვლებს ადგილი ჰქონდა ხოლმე გარკვეულ კრიტიკულ მომენტებში ანტანტის სახელმწიფოების დამოკიდებულებაში.

როგორც მკითხველი გაიხსენებს ამ რიგის პირველ გამოსვლას პუანკარესას ადგილი ჰქონდა გენუის კონფერენციის დროს, რამაც საგრძნობი სიმწვავე შეიტანა მოკავშირეებში.

მეორე სიტყვა წარმოსთქვა მან ამ სამი კვირის წინათ. უცხოეთის გაზეთები გადმოგვცემენ საკმაო ვრცელ ანგარიშს ამ სიტყვისას და საინტერესო მასალა სიძლევა, როგორც მოკავშირეთა შორის დამოკიდებულებაზე, ისე მათ პოზიციაზე და კერძოთ საფრანგეთისაზე გერმანიის მიმართ.

გაფრთხილება ინგლისს და მუქარა გერმანიას—ასე შეიძლება დახასიათდეს მოკლეთ შინაარსი პუანკარეს სიტყვის.

თუ მუქარა გერმანიის მიმართ ახალს და უჩვეულოს არაფერს შეიცავს საფრანგეთის სახელმწიფო მოღვაწეებისათვის, მაგიერათ აღსანიშნავია ის სიმკაცრე, რომელსაც იჩენს „მეგობრული და მოკავშირე“ სახელმწიფოს მეთაური ლამანშის გაღმელებისადმი. და ის ჩვეულებრივი ოფიციალურ გალამაზებული, და ვიტყვით უაღრესათ თვალთმაქცური ზრდილობიანობა, სპეციფიკური „courtoisie“, რომლითაც შეფერადებულია მისი სიტყვა, ვერ დამალავს ამ სიმკაცრეს. გზა და გზა ორატორი წარმოსთქვამს ისეთ „ერეტიკულ“ აზრებს, რომლისათვისაც რომელიმე მომაკვდავი ჯვარზე იქნებოდა გაკრული, რომ ხმა მაღლა გაემხილა ასეთი რამ. და მართლაც, ჩვეულებრივ და მაბეზარ ადგილათ გადაიქცა მოკავშირეთა და კერძოთ საფრანგეთის პასუხისმგებელ ოფიციალურ მოღვაწეების სიტყვებში ის აზრი, რომ მათ შორის ყოველისფერი პატიოსნათ არის და ყოველივე თავის ადგილზეა, რომ ანტანტის წევრებში სუფევს ომის დროინდელი თანხმობა და ერთსულოვანება. ასეთ აზრს თუმცა უფრო ხმადაბლა ატარებენ ისინი გენუის კონფერენციის შემდეგ, მაგრამ მასზე მაინც არასოდეს არ უთქვამთ უარი, ყოველ შემთხვევაში ოფიციალურ გამოსვლებში. ხოლო რა გვესმის დღეს ყოვლივე ამის მაგიერ? მოუსმინეთ საფრანგეთის მთავრობის თავმჯდომარეს:

„ზავის ჩამოგდების შემდეგ—სთქვა პუანკარემ ბარ ლე დიუკში—იმ ქვეყნებმა, რომლებიც მხარი მხარ იბრძოდნენ შეთანხმებულათ, დაჰკარგეს ჭეშმარიტი წარმოდგენა პოლიტიკურ სოლიდარობაზე“.

ლაპარაკია ინგლისზე. საფრანგეთს უნდა, როგორც იტყვიან, კუდამდი გაატყავოს გერმანია და ატყავებს კიდევაც. ის, რასაც გერმანიას უწოდებდნენ ამ რვა წლის წინეთ, აღარ არსებობს ფაქტიურათ. მოსპობილია მისი სამხედრო ძლიერება, მოსპობილია სუვერენობა, აღარ არის ძველი გეოგრაფიული მოხაზულობა მისი, გატაცებულია საწარმოო ძალები, განიავებულია ან ნიავდება მთელი ეროვნული სიმდიდრე ოდესღაც ეკონომიურათ ძლიერი ქვეყნის. ასე აოხრება ამ ქვეყნის და მის ხარჯზე საფრანგეთის გაძლიერება პირველ ხარისხოვან სახელმწიფოთ ევროპის კონტინენტზე მრავნაირად საზარალოა და შეიძლება, საბოლოო ანგარიშით, დამღუპველიც დიდი ბრიტანეთის პოზიციისთვის როგორც ევროპაში, ისე, მთელ მსოფლიოში. აქედან უკვე ნაკარნახევია პოლიტიკა მისი, რომელიც მიმართულია მადა გახსნილ საფრანგეთის იმპერიალიზმის წინააღმდეგ. ამნაირათ ინგლისი აშკარათ ეწინააღმდეგება წრეგადასულ პრეტენზიებს ნაციონალური ბლოკისას, რომლის ნებასაც ანხორციელებს დღეს პუანკარე. „სარეპარაციო კითხვის გადაწყვეტა—სთქვა მან თავის სიტყვაში ფერხდება არა მარტო გერმანიის წინააღმდეგობით, არამედ **ზოგიერთ მოულოდნელ სიძნელეთა მიზეზითაც.**“ რაში მდგომარეობს ეს სიძნელე ან ვინ არის მისი მმოქმედი პირი? რასაკვირველია, ინგლისი. „**ყოველთვის**—ამბობს პუანკარე პირდაპირ—**როდესაც ჩვენ ვიძლეოდით წინადადებას გადაჭრულიყავით გერმანიის მიმართ აუცილებელ იძულებითი ზომებზე, ინგლისი გამოდიოდა წინააღმდეგი აზრით,** ატარებდა რა თავის გულში ტყუილ იმედს მიეღწია რაიმე შედეგებისთვის კარგი მოპყრობით.“

მაგრამ პუანკარესთვის, როგორც ყოველი ჭკუიანი კაცისთვის, არ შეადგენს გამოუცნობელ საიდუმლოებას ინგლისის ასეთი „ტაქტიკის“ მამოძრავებელი მიზეზები. მან კარგად იცის, რომ გერმანიისადმი „კარგ მოპყრობას“ ინგლისის მხრივ აქვს ახსნა ამ უკანასკნელის ეგოისტურ ინტერესებში. მაგრამ პუანკარე იმიტომ მოუვლინეს საფრანგეთს, რომ მანაც დაიცვას მისი გაბატონებული კლასების ინტერესები. ხოლო თუ ამ ინტერესების შეწირვით არის მხოლოდ შესაძლებელი ანტანტის მთლიანობის შენარჩუნება, მეწყერსაც წაუღია ასეთი მთლიანობა. „მე არ მაკვირვებს და არც მაღშფოთებს თითო ცალკე ქვეყნების მიერ, ომის გათავების შემდეგ, აღიარებული **ეგოიზმი**—ამბობს ის ბარ ლე დიუკში—მაგრამ ვერ გამიგია ხეირიანათ, როგორ შეიძლება ვიღწვოდეთ ანტანტის მთლიანობის შენარჩუნებისათვის საფრანგეთის ხარჯზე. ანტანტას მხოლოდ იმ შემთხვევაში შეუძლია იქონიოს იმედი ხანგრძლივ არსებობის, თუ ის იქნება დაყრდნობილი ინტერესების თანასწორობა და ნაციონალური სუვერენიტეტის ურთიერთ პატივისცემაზე.“

ასე სჭედს თავის სიტყვებს ოქროპირი საფრანგეთის იმპერიალიზმის. აქ წამოყენებულია არგუმენტაციის „მძიმე არტილერიათ“ საშინელი სიტყვები „ნაციონალური სუვერენიტეტის“ შესახებ. ინტერესს არ იქნება ამიტომ მოკლებული „გაუსინჯოთ კბილები“ ამ საკრამენტალურ, მოსარიდებელ „ვაჟბატონს“: „ნაციონალურ სუვერენიტეტს“. თვითონ ორატორი გაგვიადვილებს ამ საქმეს, რადგან ის იძლევა გასაღებს ამ ცნებისას.

„ბრიტანეთის მთავრობას, რომელსაც ასულდგმულებს, რასაკვირველია (რასაკვირველია! ნ.), მეგობრული გრძნობებით საფრანგეთისადმი, სავსებით ვერ აქვს გარკვეული თავისთვის ჩვენი სერიოზული ფინანსიური მდგომარეობა და საფრანგეთის განსაკუთრებული ინტერესი გერმანიის მიერ ჩვენი ზარალის ანაზღაურების საკითხში.“

„ბრიტანეთის მთავრობა, რომელსაც ასულდგმულებს, „რასაკვირველია,“ მეგობრული გრძნობები საფრანგეთისადმი!.. ეს არის, „რასაკვირველია“ ჩვეულებრივი „courtoisie“, დამახასიათებელი ოფიციალური თვალთმაქცობისათვის. ვინ არ იცის—და ეს არა ნაკლებ მოეხსენება თვით პუანკარეს—რომ ერთი იმპერიალისტური სახელმწიფო, რომელსაც ამოძრავებს, მისივე საკუთარი სიტყვით, ეგოიზმი, „გამსჭვალულია“, „მეგობრული გრძნობით“ მეორისადმი იმდენათ, რამდენადაც ეს ემსახურება სწორეთ მის ინტერესებს და ხსენებულ ეგოიზმს. მაგრამ მთელი ეს ლათაიები „მეგობრული“ გრძნობის შესახებ და სხვა კომპლიმენტები ინგლისის მიმართ სჭირდება საფრანგეთის პრემიერს იმისთვის, რომ ადვილათ გადასაყლაპავი შექმნას მისთვის მწარე „სამდურავი“. საფრანგეთის ფინანსიური მდგომარეობის შეუვნებლობის შესახებ.

მაგრამ უმთავრესი არის ზემომოყვანილ სიტყვებში აზრი საფრანგეთის ზარალის ანაზღაურების შესახებ. „ზარალის ანაზღაურება“—ამ ორ სიტყვაში გამოხვეულია ბანდიტიზმი საფრანგეთის ბურჟუაზიის, მისი მისწრაფება გერმანიისთვის ჯიბეების გამობრუნების, სულიანხორციანა მისი გატყავებისა და ასე ტიტლიკანათ გაშვების. მაგრამ აქ მის ეგოიზმს, ფინანსისტებისა და მრეწველების ერთი მუჭა ხალხის მისწრაფებას გზაზე ელობება მეორე ეგოიზმი, დიდი ბრიტანეთის, და მყისვე სცენაზე გამოაქვთ შეურაცხყოფილი „ნაციონალური სუვერენიტეტი“ და ყალყზე აყენებენ მას: შეხედეთ ხალხის ინტერესები, მისი სუვერენიტეტი ილახებაო. „ნაციონალური სუვერენიტეტი“ არის ფსევდონიმი თავისი საკუთარი ერის დამრბევი ბურჟუაზიის სუვერენული უფლების გაძარცვოს გერმანიაც. ამ უზენაეს უფლებას საფრანგეთის მძარცველებისას უჭრის გზას ეგოიზმი ინგლისის იმპერიალისტური ყაჩაღების. როგორ მოითმინოს ეს საფრანგეთის „ნაციონალური ბლოკის“ ხელმძღვანელმა და როგორ არ ამეტყველდეს ის თვალთმაქცურათ „ნაციონალურ სუვერენიტეტზე“.

ამნაირათ ინგლისი თავისუფალ გასაქანს არ აძლევს საფრანგეთის „ნაციონალურ სუვერენიტეტს“ არ აძლევს მას საშუალებას სეპარატიული მოქმედებისას გერმანიის წინააღმდეგ. ხოლო საერთო გეგმით გამოსვლაც მოუხერხებელი ხდება იმავე ინგლისის მიზეზით. პუანკარე ასე აზროვნებს ამის შესახებ: გერმანია არ ასრულებს თავის ვალდებულებას, ფაქტიურათ ის სარგებლობს მორატორიუმით. მაგრამ ის მაინც მოითხოვს ამ მორატორიუმს. აქ საჭიროა ერთსულოვანება ყველა მოკავშირეების, მაგრამ ამ ერთსულოვნებას ხელს უშლის ინგლისი. „ბრიტანეთის მთავრობამ არც გვკითხა ჩვენ ისე გამოაცხადა საჯაროთ, რომ ეს მოთხოვნა გერმანიის უნდა იქნას დაკმაყოფილებულიო. ამავე დროს ინგლისმა განსაკუთრებული ნოტით მოაგონა საფრანგეთს, ვალების გადასახადზე. ჩვენ მოგვიცვა უკიდურესმა განცვიფრებამ. ამის მიზეზი იყო ინგლისის გამოსვლა იმ მომენტში, როდესაც გერმანიამ განაცხადა, რომ არ შემიძლია ვალის გადახდაო და ინგლისმაც მხარი დაუჭირა მას“.

ასეთია გაფრთხილება, რომელსაც აძლევს პუანკარე თავის მოკავშირეს ბარ-ლე დიუკში წარმოთქმულ სიტყვაში. და იმავე დროს ეს არის მუქარა გერმანიის მიმართ, რომელიც უკვე მოჰყავს საფრანგეთს სისრულეში. ამას მოწმობს მოკავშირეთაშორისო კომისიის უარი მორატორიუმზე. საფრანგეთი ბოლოს და ბოლოს არ არის წინააღმდეგი ამ უკანასკნელის, მაგრამ მოითხოვს საკმაოთ უზრუნველმყოფელ გირაოს მისთვის რათა ამით აიძულოს გერმანია შეასრულოს ეს პირობა. ამ გირაოთა შორის არის მოთხოვილი რურის რაიონის მრეწველობა და მისი გაუვალი ტყეები. „მაგრამ—აღნიშნავს პუანკარე მწუხარებით—ინგლისმა ვერ გადასწყვიტა მიმხრობოდა ჩემს მოთხოვნას გირაოს შესახებ, ხოლო რაც არ უნდა მოხდეს მომავალში, საფრანგეთი მაინც არ იტყვის უარს ამ პირობებზე“-ო.

ასეთია შინაარსი პუანკარეს ვრცელი სიტყვის, რომელიც მან წარმოსთქვა ოც აგვისტოს. ის საკმაო სიძლიერით ააშკარავებს ინტერესთა წინააღმდეგობას ინგლის საფრანგეთს შორის გერმანიის საკითხში. დამალული აღარასფერია ამ მუხლში. ცხადია ლლოიდ-ჯორჯს შეეძლო ეთქვა, რომ ანტანტის დაშლა შეიძლება აუცილებელი შეიქნესო. ვერსალის ხელშეკრულებას თანდათან ეცლება ნიადაგი. **ის ან არ სრულდება ან და, რამდენადაც სრულდება, მსხვერპლათ იწირავს ანტანტას.** მაგრამ, თავის მხრივ, ეს შედეგი ხდება მიზეზი სწორეთ ვერსალის „საზავო“ ხელშეკრულების დასამარების. რაც დრო მიდის ეს აშკარა ხდება ყველასათვის და თვით პუანკარესათვისაც, რომელმაც აღიარა აგერ წინაზე, რომ ეს ხელშეკრულება თანდათან ჰკარგავს თავის ავტორიტეტსო. მაგრამ როგორიც არ უნდა იყოს პერსპექტივები ამ ხელშეკრულების, ცხადია, რომ—ის ჯერჯერობით კიდევ გააგრძელებს ევროპისა და მთელი მსოფლიოს სამეურნეო ცხოვრების ნგრევას. ამ პროცესს ადგილი ექნება მანამდის, სანამ შეერთებული ძალით პროლეტარიატი ევროპის და პირველ რიგში საფრანგეთ გერმანიის თავისი დაუზოგველი დაკოჟრებული ხელით არ აღმართავს და დასცემს გამანადგურებელ უროს ამ ხელშეკრულებაზე, სანამ ევროპაში შექმნილ ურთიერთობას ბოლოს არ მოუღებს „ტლანქა“, პროლეტარულათ. ეს დრო შორს აღარ არის. ამის თავდებია სხვათა შორის გერმანიისა და საფრანგეთის კომპარტიების აგერ წინაზე შემდგარი კონფერენციაც, სადაც გადაწყდა შეურიგებელი ბრძოლის წარმოება ამ ხელშეკრულების წინააღმდეგ. ამით ერთი საშინელი სიმძიმე ჩამოგორდება ევროპის ხალხთა ზურგიდან და ეს იქნება იმავე დროს რეალური ნაბიჯი ევროპის მეურნეობის აღსადგენათ, რასაც ასე უშედეგოთ დასტრიალებენ თავზე ევროპის იმპერიალისტების უმწეო კონფერენციები.

ნ.

ოსმალეთ-საბერძნეთის ომი

მოსკოვი. 8 სექტ. სმირნის ევაკუაცია აუცილებელია. კონსტანტინე მეფის მდგომარეობა შერყა.

— ქემალის არმია განაგრძობს შეტევას მთელ ფრონტზე; საბერძნეთის ჯარები სუსტ წინააღმდეგობას უწევენ მას. სმირნაში დიდი პანიკაა.

— მდგომარეობა ათინაში ძალიან ნერვიულია. მოსალოდნელია მთავრობის კრიზისი.

— ლონდონის წრეების საერთო აზრით, საბერძნეთის არმიის კატასტროფა აუცილებელია.

— საფრანგეთის მთავრობამ უკვე მისცა პასუხი ბრიტანეთის ნოტაზე საბერძნეთ ოსმალეთის შორის დროებითი ზავის დასადებათ, ზომების მიღების შესახებ. პარიზის სასწრაფო პასუხი იმის მომასწავებელია, რომ ორივე მთავრობის შორის შეთანხმება მიღწეული იქნება.

— ქემალისტების გამარჯვებამ გამოიწვია ოსმალეთის ყველა მცხოვრებთა შორის აღფრთოვანებული მანიფესტაციები.

— მიუხედავად იმ ენტუზიაზმისა, რომელიც გამოწვეულია ბრწყინვალე გამარჯვებით, ოსმალეთს არ წამოუყენებია ახალი მოთხოვნილებანი. ოსმალეთმა დაამტკიცა, რომ იგი მზადაა პატივისცემით მოეპყრას ნაციონალურ უმცირესობათა უფლებებს, მაგრამ ის მიიღებს ზავის ისეთ პირობებს, რომელიც შეთანხმებული იქნება დამოუკიდებლობის და ტერიტორიულ მთლიანობის ინტერესებთან.

— ფრანგების და ინგლისელების აზრით მცირე აზია საბოლოვოდ დაკარგულია საბერძნეთისათვის. საეჭვოა მოახერხებენ თუ არა ბერძნები სმირნის შენარჩუნებას.

— საბერძნეთში იმუშავებენ პროექტს იზმიდში კონფერენციის მოწვევის შესახებ, რომელზედაც მონაწილეობას მიიღებენ მეომარი მხარეები და მოკავშირეები.

— ოსმალეთის ჯარებმა წამოიყვანეს ტყვეთ ბერძნების დივიზიონის 2 გენერალი. ოსმალეთის ჯარები განაგრძობენ წინსვლას სმირნის მიმართულებით, უკვე მიაღწიეს დებერჯიადაგას მაღლობებს.

— საბერძნეთის მთავრობამ მიმართა მოკავშირე სახელმწიფოებს შუამდგომლობით საბერძნეთის არმიის ნაწილების გემებით ევაკუაციის დროს მატერიალური დახმარების აღმოჩენის შესახებ.

— ქემალ ფაშამ გამოაქვეყნა მოწოდება ოსმალეთის არმიისადმი, რომელშიაც ის მადლობას უძღვნის არმიას უკანასკნელ გამარჯვების გამო. მოწოდება აღნიშნავს, რომ ოსმალეთის არმიის საბოლოვო მიზანია ეგეოსის ზღვის ხელში ჩაგდება.

საბერძნეთის არმიის მთავარ სარდლის ტყვედ წამოყვანა.

ბორდო. 7 სექტემბერი. კონსტანტინეპოლიდან მიღებულ ცნობების თანახმად, ხმები დადის ოსმალეთის ჯარების მიერ საბერძნეთის არმიის მთავარ სარდლის ტრიკუპისის ტყვედ წაყვანის შესახებ.

მანიფესტაცია კონსტანტინეპოლში.

ბორდო. 7 სექტემბერი. ქემალისტების გამარჯვებამ გამოიწვია კონსტანტინეპოლში მთელი რიგი მანიფესტაციებისა, რომელშიაც მონაწილეობას ღებულობდენ ოსმალეთის მცხოვრებთა ყველა კლასები. მანიფესტანტები ძალიან თავდაჭერილად და წესიერად იქცეოდენ. კონსტანტინოპოლ ანგორას შორის სატელეგრაფო კავშირი აღდგენილია შავ-ზღვა-

საქართველოს საბჭოების ცენტრალურ აღმასრულებელი კომიტეტის სამდივნო

ამით აცხადებს ყველა ც. ა. კ. წევრთა საყურადღებოთ, რომ პრეზიდიუმის დადგენილების თანახმად სექტემბრის ბოლო რიცხვებში მოწვეული იქნება)

ცენტრალურ აღმასრულებელი კომიტეტის მორიგი სესია

გახსნის დღე და დღის წესრიგი ცალკე იქნება გამოცხადებული.

(251) ცენტ. აღმასრულებელ კომიტეტის მდივანი: თ. კალანდაძე.

ქალაქ ტფილისის საბჭოს

ყველა წევრებს.

ქალაქის საბჭოს პლენუმის ამა წლის 14 აგვისტოს დადგენილების თანახმად, ქალაქის საბჭოს ყველა წევრები ვალდებულნი არიან ჩაეწერონ აღმასკომის ერთ-ერთ

სექციაში

და ამიტომ აღმასკომის სამდივნო განმეორებით სთხოვს საბჭოს წევრებს ჩაეწერონ საბჭოს სამდივნოში ყოველ დღე დილის 10—3 საათამდე, გარდა კვირა უქმეებისა.

ჩაწერა სწარმოებს 10 სექტემბრამდე.

საბჭოს მდივანი **გ. ხუნდაძე.**

290 2—2

ზე. ანატოლიის ნავთსადგურებიდან ვაჭრობა აღდგენილია.

„აი ესეც ოპტიმიზმი“.

ბორდო. 7 სექტემბერი. ათინას სამხედრო ცნობების ოპტიმიზმის მიუხედავად, ინგლისის და საფრანგეთის წრეები ათინაში ფიქრობენ, რომ მცირე აზია საბოლოოდ დაკარგულია ბერძნებისათვის. ოსმალეთის გამარჯვებას სთვლიან საბოლოვო გამარჯვებად.

ეჭვი ებადებათ იმაში, რომ ბერძნები შესძლებენ წინააღმდეგობის გაწევას სმირნასთან. გაზ. „ჟურნალის“ ლონდონის კორესპონდენტის ცნობით მთავრობის ყველა წევრები და სამხედრო სამინისტროს ექსპერტები ფიქრობენ, რომ მოკავშირეთა დაუყოვნებელი ჩარევას შეეძლება შეუშალოს ხელი ბერძნების საბოლოვო განადგურებას.

ბრუსის აღების გამო.

ბორდო. 7 სექტემბერი. კონსტანტინოპოლის გაზეთები სწერენ, რომ ბერძნების ჯარები იქნენ განდევნილნი ბრუსიდან სასტიკი ხელჩართული ბრძოლის შემდეგ, რომლის დროსაც ბერძნებს დიდი ზარალი მიაყენეს. გასან-ბელესთან ოსმალებმა წამოიყვანეს საბერძნეთის დივიზიონის 2 გენერალი.

ბერძნების „დათმობა“.

რომი. 7 სექტემბერი. გაზ. „ტანის“ ცნობით საბერძნეთის მთავრობა მზად არის იკისროს შუამავლობა დროებითი ზავის ჩამოსაგდებათ.

ბერძნების ზარალი უდრის 20,000 მოკლულ ჯარისკაცს.

ზავის შესახებ.

ჰანოვერი. 7 სექტემბერი. ლონდონიდან მიღებულ ცნობების თანახმად, ანგორის შინაგან საქმეთა მინისტრმა ბეკირ ბეიმ განაცხადა, რომ ანგორის მთავრობა დაიწყებს საზავო მოლაპარაკებას მხოლოდ იმ შემთხვევაში, როდესაც აზია სრულიად გაიწმინდება ბერძნებისაგან და ოსმალეთს დაუბრუნდება ადრიანოპოლი და ფრაკია.

ჰანოვერი. 7 სექტემბერი. გაზ. „დეილი ტელეგრაფი“ სწერს, რომ ინგლისის მთავრობა არასოდეს არ იქნება თანახმა ფრაკიის ოსმალეთისათვის გადაცემისა.

მისალოცი დეპეშები

საკავშირო საბჭოს და კავკასიის ცალკე არმიის რევოლიუციონურ სამხედრო საბჭოსაგან.

საკავშირო საბჭომ და კავკასიის ცალკე არმიის რევოლიუციონურ-სამხედრო საბჭომ გაუგზავნეს მისალოცი დეპეშა ქემალფაშას და კიაზიმ კარაბეკირ ფაშას ანგორაში ოსმალეთის ჯარების ბრწყინვალე გამარჯვების გამო.

I

ანგორა. ოსმალეთის დიდი ეროვნული ყრილობის თავმჯდომარეს მუსტაფა ქემალ ფაშას.

„კავკასიის ცალკე არმიის რევოლიუციონური სამხედრო საბჭო და აზერბეიჯანის, სომხეთის და საქართველოს საბჭ. სოც. რესპუბლიკების ფედერაციის საკავშირო საბჭო, რომელნიც აღტაცებით და სიხარულით ადევნებდენ თვალყურს ახალი ოსმალეთის ძლევა-მოსილ ჯარების ბრწყინვალე გამარჯვებას, გიგზავნით აღფრთოვანებულ სალამს თქვენ და ოსმალეთის დიდ ეროვნულ ყრილობას და სულით და გულით გილოცავთ საბერძნეთის ჯარებზე გამარჯვებას, იმ ჯარებზე, რომელნიც არიან კაპიტალისტური ანტანტის მიერ დაქირავებულნი.

ჩვენ დარწმუნებული ვართ, რომ თქვენი გამარჯვება კიდევ უფრო განამტკიცებს მეგობრულ კავშირს ოსმალეთისა და ერთის მხრივ საბჭოთა რუსეთის და მეორეს მხრივ ამიერ-კავკასიის რესპუბლიკების შორის.

აზერბეიჯანის, სომხეთის და საქართველოს მშრომელი მასების და წითელი არმიის სახელით ჩვენ ვუსურვებთ ახალ ოსმალეთის მთავრობას მომავალ გამარჯვებას და დარწმუნებული ვართ, რომ თქვენ მიაღწევთ ანატოლიიდან კაპიტალისტურ ინგლისის, საფრანგეთის, იტალიის და საბერძნეთის სრულ განდევნას, ეროვნულ აღთქმის განხორციელებას და ოსმალეთის მშრომელთა ნამდვილ ბედნიერების დამყარებას.

გაუმარჯოს ახალ ოსმალეთს!

გაუმარჯოს მის ბრძოლას ევროპიელ კოლონიზატორების წინააღმდეგ!

გაუმარჯოს ოსმალეთის ძლევა-მოსილ არმიას!

გაუმარჯოს ოსმალეთის მეგობრობას საბჭოთა რესპუბლიკებთან!

კავკასიის ცალკე არმიის რევოლ.—სამხ. საბჭოს წევრი—**ორჯონიკიძე**.

ამიერ-კავკასიის საკავშირო საბჭოს წევრნი: **ნარიმანოვი**. მდივანი, **მიასნიკოვი**.

კავკასიის ცალკე არმიის სარდალი **ეგოროვი**.

II

ხარიკამიში. აღმოსავლეთ ფრონტის სარდალს კიაზიმ—კარა ბეკირფაშას.

კავკასიის ცალკე არმიის რევოლიუციონური სამხედრო საბჭო, გაიგო რა ოსმალეთის არმიის გამარჯვება კაპიტალისტური ევროპის საბერძნეთის ჯარებზე, გამოსთქვამს ამის გამო თავის სიხარულს.

რევოლიუციონური საბჭო დარწმუნებულია, რომ კარაგისარის, ესკიშეხირის და ბრუსის აღებას, მოჰყვება საბერძნეთის არმიის სრული განადგურება.

წითელი არმია დარწმუნებულია, რომ ოსმალეთის არმიის განმანთავისუფლებელ ბრძოლის მეოხებით და იმ დახმარებით, რომელსაც უწევს აღმოსავლეთის ხალხს წითელი არმია, ეს ხალხი საბოლოვოდ განთავისუფლდება ევროპის კაპიტალისტური უღლისაგან.

გაუმარჯოს ბრძოლაში გამობრძმედილ ოსმალეთის გულად—ასკერს!

კავკასიის ცალკე არმიის სარდალი **ეგოროვი**.

რევოლიუციონურ სამხედრო საბჭოს წევრნი: **ორჯონიკიძე, მიასნიკოვი ელიავა, კარაევი, კვირკველია.**

რადიო-დეპეშები

(„კამროსტა“)

გერმანია და ანტანტა

ბელგია და გერმანია.

ნაუენი, 7 სექტემბერი. ბერლინში ჩავიდა ბელგიის დელეგატები დელაკრუა და ბეგელმანი, რომელთაც დაიწყეს მოლაპარაკება კანცლერ ვირტთან.

ბელგიის დელეგატებთან მოლაპარაკების გამო.

ჰანოვერი. 7 სექტემბერი. ბელგიის დელეგატებთან მოლაპარაკება გაიმართება ფინანსთა სამინისტროში ფინანსთა მინისტრას გერმესის თავმჯდომარეობით.

მოლაპარაკება ბელგიის დელეგატებთან დაიწყო.

ჰანოვერი. 7 სექტემბერი. მოლაპარაკება ბელგიის წარმომდგენლებთან ოთხშაბათს დაიწყო. ბელგიის დელეგატებმა ბანკირ ფილიპსონის და ბელგიის ელჩის თანხლებით ინახულეს ფინანსთა მინისტრი. დელეგატებს შეხვდა კანცლერი. ამის შემდეგ დაიწყო მოლაპარაკება ფინანსთა სამინისტროში. ბერლინის წრეები დარწმუნებულნი არიან, რომ მოლაპარაკება მოკლე ხანში დამთავრდება.

დახჯის ზომა.

ნაუენი, 7 სექტემბერი. დიხბურგში რეინზე დასჯის ზომის სახით, იმყოფება საფრანგეთის საოკუპაციო რაზმი 5000 კაცისაგან შემდგარი. ამის გამო ნერვიულმა მდგომარეობამ ქალაქში მიაღწია უკიდურესამდე.

კაბინეთის მოსალოდნელი კრიზისი.

ბორდო. 7 სექტემბერი. გაზ. „ჟურნალის“ ცნობით ბერლინის ზოგიერთ წრეებში ფიქრობენ, რომ მოსალოდნელია კაბინეთის კრიზისი სტინესის და მარკიზ დე ლიუბერსაკის შორის ხელშეკრულების დადების გამო. მოელიან კოალიციონურ ბურჟუაზიულ კაბინეთის შედგენას სახალხო პარტიის მონაწილეობით.

ვირტის განცხადება.

ბორდო. 7 სექტემბერი. კანცლერმა ვირტმა პროფესიონალურ ორგანიზაციების დელეგატების მიღების დროს, გამოსთქვა იმედი, რომ ახლო მომავალში დადებული იქნება გერმანია-ბელგიის შეთანხმება საკონტრიბუციო საკითხის შესახებ. მაგრამ ვირტი შეუძლებლად სთვლის გამოეყოს სარეზერვო ოქროს მარაგი სახელმწიფო ბანკის ოქროს ფონდიდან. ის იმედოვნებს, რომ ამერიკა არ დააყოვნებს მიიღოს მონაწილეობა საკონტრიბუციო საკითხის მოწესრიგებაში.

პროფკავშირთა მოთხოვნილებაზე, მარკის კურსის დაცემის შეჩერების შესახებ ვირტმა განაცხადა, რომ მარკის სტაბილიზაცია დამოკიდებულია იმაზე, მოხერხდება თუ არა საზღვარ გარეთ სესხის აღება, რაც ვირტის აზრით შეუძლებელია გერმანიის ბიუჯეტის გაჯანსაღებამდე.

სტინესის ხელშეკრულება.

ჰანოვერი. 7 სექტემბერი. ბერლინის პოლიტიკური წრეები გაცხოველებულად იხილავენ სტინესის და ლიუბერსაკის ხელშეკრულებას. გაზ. „ლოკალ ანცეიგერის“ ცნობით, მთავრობას ადრევე ქონდა ცნობები ამ ხელშეკრულების შესახებ. გაზეთი ფიქრობს, რომ თუმცა საქმე ეხება კერძო შეთანხმებას, მაინც ამ ხელშეკრულებას აქვს პოლიტიკური მნიშვნელობა.

წითელ რესპუბლიკებში

რუსეთი

ამხ. ლენინის ჯანმრთელობა

ხარკოვი. 6 სექტემბერი. პეტროგრადის საბჭოს სხდომაზე მქუხარე ტაშით შეეგებენ ამხ. რადეკის განცხადებას ამხ. ლენინის ჯანმრთელობის შესახებ, ამხ. ლენინი ამ ჟამად უკვე შეუდგა მუშაობას და არჩევს პარტიულ და საბჭოთა აღმშენებლობის საკითხებს. ექიმები ფიქრობენ, რომ ილიჩს შეუძლია საჯარო გამოსვლა.

სრულიად რუსეთის დაზღვევის თათბირი

მოსკოვი. 7 სექტემბერი. სრულიად რუსეთის დაზღვევის თათბირზე მოსმენილ იქნა მოხსენება ფინანსიური საკითხის შესახებ. მომხსენებელმა აღნიშნა, რომ წარმოებათა მიერ დასაზღვევ გადასახადების წესიერი შეტანის საკითხი, მორიგ საკითხად უნდა იქნეს დასმული. სახელმწიფო ახდენს ლიკვიდაციას ამ დაწესებულებათა დავალიანებას და აძლევს მათ საშუალებათა მიცემის გარანტიებს. შემუშავებული ახალი კანონები შეიტანს ამ სფეროში კიდევ მეტ სინათლეს.

კაპიტალიზმის სამეფოებში

გერმანია

საფოსტო ტარიფების მომატება.

ჰანოვერი. 7 სექტემბერი (რადიო). გერმანიის ფოსტა ტელეგრაფის უწყება უმატებს პირველი ოქტომბრიდან საფოსტო ტარიფებს 100 პროც.

გერმანიის სახალხო ჰიმნი.

ბორდო. 7 სექტემბერი (რადიო). გერმანიის საზოგადოებრივ მუშაობის მინისტრმა ეინრიგმა პროტესტი განაცხადა სიმღერის „დეირლანდ იუბერ ალეს“ გერმანიის ეროვნულ ჰიმნად აღიარების გამო.

ინგლისი

ტრედიუნიონების კონგრესი.

რომი. 7 სექტემბერი. ტრედიუნიონების კონკრესზე დაესწრო 717 დელეგატი.

ინდოეთში.

ბორდო. 7 სექტემბერი. გაზ. „ტანის“ ცნობით გულტანში, სერიოზული აჯანყება დაიწყო, ასე რომ იქ მყოფი პოლიცია იძულებული შეიქნა მოეთხოვა დამხმარე ძალები.

ტრედიუნიონების ყრილობა ინგლისში.

მოსკოვი. 7 სექტემბერი. ლონდონიდან იტყობინებიან: გაიხსნა ტრედიუნიონების 54 ე ყრილობა. ყრილობის თავმჯდომარემ უოკერმა აღნიშნა, რომ შარშანდელი წელი მუშათა კლასისათვის იყო მეტად მძიმე წელიწადი, იმ მუშათა კლასისათვის, რომელსაც უნდათ გამოგლიჯონ ხელიდან უკანასკნელი წლების მონაპოვარი. შეეხო რა უმუშევრობას, უოკერმა მოითხოვა, რომ უმუშევართა შენახვა უნდა დაეკისროს სახელმწიფოს.

განიარაღების კონფერენციის გამო.

ხარკოვი. 5 სექტემბერს. გაზ. „იუმანიტე“ უკეთებს რა კომენტარიას პოლონეთის მთავრობის პასუხს საბჭოთა რუსეთის წინადადებაზე, განიარაღების საკითხის გადასაწყვეტად კონფერენციის მოწვევის შესახებ, აღნიშნავს, რომ პოლონეთის მთავრობამ მისცა ორ აზროვანი და ბუნდოვანი პასუხი, საიდანაც ნათლად სჩანს ერთი რამ: პოლონეთის მთავრობა უყურადღებოთ სტოვებს საბჭოთა რუსეთის წინადადებას. „ამ პასუხის საიდუმლოების გამოცნობაში ამბობს „იუმანიტე“ გვშველის გაზ. „რეჩასპოლიდა“, რომელიც იტყობინება, რომ პოლონეთი დაკავშირებულია საფრანგეთთან და ამიტომ იგი მოკლებულია საშუალებას მიიღოს საბჭოთა რუსეთის წინადადება. ამგვარად საფრანგეთი და პუანკარე თავს დასტრიალებენ მთელ ქვეყანას თავისი მილიტარიზმის მთელი სიმძიმით, რაც მუდამ წარმოადგენს საფრთხეს მთელი ქვეყნის მშვიდობიანობისთვის.

საფრანგეთი

მარსელ სამბას გარდაცვალება.

მოსკოვი. 8 სექტემბერი (რადიო). გავასის სააგენტოს ცნობით შამონში უეცრად გარდაიცვალა საფრანგეთის სოციალისტების წინამძღოლი, შრომის ყოფილი მინისტრი მარსელ სამბა. იმისმა მეუღლემ თავი მოიკლა.

საფრანგეთში მომხდარ გაფიცვების გამო.

მოსკოვი. 7 სექტემბერი. პარიზში საერთო გაფიცვების დღეს დაპატიმრებულია 83 კაცი. ჰავრში დაპატიმრებული გაფიცვების მომწყობი კომიტეტის წევრები ჯერ კიდევ ციხეში იმყოფებიან, მიუხედავად მუშათა ორგანიზაციების არატორებისა. გაფიცულ ფოთის მოსამსახურეთა წინააღმდეგ ხმარობენ რეპრესიებს. ქალაქის რკინის გზის სამმართველომ გაფიცვებში მონაწილეობისათვის დაითხოვა 627 მოსამსახურე.

პოლონეთი

პოლონეთის ებრაელების შუამდგომლობა.

ნაუენი. 7 სექტემბერი (რადიო). ებრაელებმა მიმართეს ერთა ლიგას პეტიციით, რომელშიაც მიუთითებენ ერთა ლიგას კატოვიჩში მომხდარ ამბებზე და პოლონეთში ებრაელთა საწინააღმდეგო მოძრაობის ზრდაზე; აგრეთვე სთხოვენ ერთა ლიგას დაიცვან ეროვნულ უმცირესობის უფლებები. ერთა ლიგამ გადასცა პეტიცია პოლონეთის მთავრობას.

ავსტრია

კრედიტი ავსტრიისათვის.

ნაუენი. 7 სექტემბერი (რადიო). რომის „ტრიბუნის“ ცნობებით, იტალიის მთავრობამ გაუგზავნა ავსტრიის ხაზინას ავსტრიისათვის გაღებულ კრედიტის ანგარიშში 70 მილ. ლირა, ავსტრიის ნაციონალურ ბანკის დასაარსებლად.

ჰანოვერი. 7 სექტემბერი (რადიო). 8 სექტემბერს იტალია აძლევს ავსტრიას სამოცდა-ათ-მილიონიან სესხის ნახევარს.

იტალიაში

პარლამენტის არჩევნები იტალიაში.

მოსკოვი. 8 სექტემბერი (რადიო). ოფიციალურ უარყოფის მიუხედავად პრესა საესეა წერილებით მომავალ პარლამენტის არჩევნების შესახებ. ფაშისტების მოთხოვნის თანახმად პროპორციული არჩევნები შეცვლილია.

ერთა ლიგაში.

მოსკოვი. 8 სექტემბერი. ერთა ლიგის საბჭოს სხდომაზე ვრცელი სიტყვა წარმოსთქვა რობერტ სესილმა, რომელმაც გამოსთქვა მწუხარება იმის გამო, რომ ერთა ლიგა არავითარ ზომებს, არ იღებს საბერძნეთ ოსმალეთის კონფლიქტის მოსასპობად. სესილმა მიუთითა იმაზე რომ ლიგამ ძლიერ ცოტა რამ გააკეთა რუსეთის საკითხში. სესილი მოუწოდებს ლიგას ყურადღება მიაქციოს იმ საკითხებს, რომლებმაც შეიძლება ახალი ომი გამოიწვიოს და წინადადება მისცა შეუდგეს საოკუპაციო მთავრობის საარის ოლქში მოქმედების საკითხის გარჩევას ამ ოლქის მცხოვრებთა პროტესტის გამო.

ტრედ იუნიონების კონგრესზე.

მოსკოვი. 8 სექტემბერი (რადიო). ინგლისის ტრედ-იუნიონების კონგრესზე დაესწრო 717 დელეგატი, რომელნიც წარმოადგენდენ 5 მილიონზე მეტ პროფ. კავშირთა წევრებს. კონგრესმა გამოიტანა რეზოლიუცია, რომელშიაც მოითხოვს რეინის განაპირა ოლქებიდან საოკუპაციო ჯარების გაყვანას, გერმანიისა და რუსეთის ერთა ლიგაში დაშვებას, ლიგის სხვა წევრთა თანაბარ პირობებში.

გაფიცვა ამერიკაში.

მოსკოვი. 3 სექტემბერი (რადიო). ამერიკის პროფ კავშირები აარსებენ 100.000 დოლარიან ფონდს გაფიცულ რკინის გზელთა დახმარებისათვის. რკინის გზელებს გადაწყვეტილი აქვთ გაფიცვა ბოლომდის მიიყვანონ.

მოსკოვი. 8 სექტემბერი (რადიო). იტალიის სოციალისტური პარტიის ყრილობა მოხდება 1 ოქტომბერს. პარტიაში განხეთქილების აუცილებლობის გამო ბევრის აზრით ეს საკითხი უნდა გადაწყდეს კენჭის ყრით უკამათოდ. მაქსიმალისტები ფიქრობენ, რომ ხმის უმრავლესობა მათ მხარეზე იქნება.

რკინის გზელთა პროფ. კავშირის სხდომაზე დანუნციოს მომხრეები უმცირესობაში დარჩენ. კომუნისტების რეზოლიუცია, რომელიც მოითხოვდა საბოტაჟნიკების გაძევებას და საერთო გაფიცვის დაწყებას—არ გავიდა. ერთდროულად სხდომა აქვს კომუნისტ რკინის გზელთა კონფერენციას.

ოგრედი რუსეთში შიმშილობის შესახებ.

მოსკოვი, 8 სექტემბერი (რადიო). ტრედ-იუნიონების კონგრესზე ოგრედიმ განაცხადა, რომ ერთად ერთი საშუალება ვოლგაზე შიმშილის განმეორების თავიდან ასაცილებლად მდგომარეობს მორწყვის სისტემის ფართოდ გამოყენებაში და ტრანსპორტის რეორგანიზაციაში. ოგრედიმ მიუთითა, რომ საბჭოთა მთავრობამ პირველად რუსეთის ისტორიაში გადასწყვიტა დაიწყოს ამგვარი მუშაობა. დამშეულებს დახმარება უნდა გაეწიოთ პროფკავშირთა ინტერნაციონალის საშუალებით.

უმუშევრობა ინგლისში.

მოსკოვი, 8 სექტემბერი (რადიო). ლონდონიდან დაბრუნდენ ბირმინგამის უმუშევრები, რომელთა ცდა ლოიდ ჯორჯის ნახვისა უშედეგოდ დამთავრდა.

სუბსიდია პროფ. კავშირებს.

მოსკოვი. 8 სექტემბერი (რადიო). გერმანიის მთავრობამ შეიტანა რეიხსტაგში წინადადება გადიდებულ იქნეს სუბსიდია, რომელიც ეძლევა პროფ კავშირებს 500 მილ. მარკამდე.

ირლანდიაში

მუშათა საბჭოები ირლანდიაში.

ბერლინი. „როტე ფანე“-ს დუბლინელი კორესპონდენტი იტყობინება, რომ მიუნსტერში (ირლანდიაში) დაარსდა მუშათა საბჭო. მის მოწოდებას გამოეხმაურენ დასავლეთ და სამხრეთ ირლანდიის სახოფლო-მეურნეობის მუშები. მრავალი მსხვილი სახოფლო-მეურნეობის აქციონერული წარმოებები და რძის ფერმები დაიკავეს მუშებმა, რომლებზედაც აღმართულია წითელი დროშები.

ზემო სილეზია

საზღვრების გადალახვა.

ჰანოვერი. 7 სექტემბერი (რადიო). გერმანიის მთავრობამ გადასცა საზღვრების გამომრკვევ კომისიას ზემოსილეზიაში ნოტა, რომელშიაც უცხადებს, რომ დარღვევა საზღვრების ყოვლად შეუძლებელია.

აღმოსავლეთი

პანიკა სმირნაში.

ნაუენი. 7 სექტემბერი (რადიო). მცირე აზიიდან მიღებულ ცნობებით, ოსმალეთის ჯარები იმყოფებიან სმირნადან 60 მილის მანძილზე. უცხოელები გარბიან. ინგლისელები ქალაქიდან გადიან კიპრის კუნძულზე. ამერიკის ადმირალმა ბრისტოიმ მიიღო ბრძანება გაგზავნოს სმირნაში რამოდენიმე ნაღმოსანი.

ანტანტის შუამდგომლობა.

ბორდო. 7 სექტემბერი (რადიო). ინგლისის ნოტის საპასუხო ნოტაში საბერძნეთ-ოსმალეთის დროებითი ზავის შესახებ, საფრანგეთის მ რობა იზიარებს ინგლისის თვალ რისს, რათა დაუყონებლივ დასრუ ბულ იქნეს კონფლიქტი, მაგრამ ჟამად ვერ ხედავს შესაძლებლ მოახდინოს ამ მხრივ გავლენა ან რაზე. ამავე დროს საფრანგეთი ჩევს მეომარ მხარეთა მთავარ შ ბთან დაუყონებლივ დამყარდეს ტრაქტი, რათა გამორკვეულ დროებითი ზავის პირობები. საფრანგეთის მთავრობა ინგლ მთავრობასთან ერთად მიიღებს თავზე შუამავლის როლს, თუმ არ იძლევა დაპირებას, რომ ის ცილებლად ჩაერევა კონფლიქ ფიქრობენ, რომ ასეთივე სახი იქნება იტალიის მთავრობის პასუ

კატასტროფა ნახშირის მაღარო

მოსკოვი. 8 სექტემბერი ლენდის ქვა ნახშირის ერთ-ერთ როში მოხდა აფეთქება. 39 მაღა ში მომუშავე ცოცხლად ჩაიმარხ წაში. ამოღებულია 18 გვამი. არ იმედი იმ მუშების გადარჩენისა, მელნიც მაღაროში იმყოფებოდნ

კატასტროფა ოქროს მაღარო

მოსკოვი. 8 სექტემბერი. ჯ (კალიფორნია) ოქროს მაღარ მოხდა კატასტროფა. 39 მაღარ მომუშავე ცოცხლად ჩაიმარხა მიწ

სასურსათო გადასახადის

ზუგდიდის მაზრა.

(ზუგდიდის სამაზრო სასურსათო კომისარ ამხ. ქებურიასთან საუბრიდან).

წელს ზუგდიდის მაზრას შეწერილი აქვს 40.000 ფუთი ხორბალი. თუ მხედველობაში მივიღებთ, წრევანდელ მოსავალს, რომელიც საშუალოზე უკეთესია, აგრეთვე იმ გარემოებას, რომ წელს დათესილია შარშანდელზე ბევრად უფრო მეტი მიწა (არა ნაკლებ 40.000 დესეტინისა), მაშინ ცხადი ხდება, რომ წრევანდელი გადასახადი დიდი არ არის და მისი გადახდა გლეხს არ გაუჭირდება.

წინასწარი საგადასახადო მუშაობა შესრულებულია. სამაზრო სამეულმა წინასწარი გაწერა თემებზე დაასრულა და მის დასამტკიცებლად სექტემბრის 14-სთვის მოწვეულია სათემო აღმასკომთა წარმომადგენლების ყრილობა. სამეულმა გაწერის დროს იხელმძღვანელა სამაზრო სასტატისტიკო ბიუროს ცნობებით და აგრეთვე შარშანდელ სასურსათო გადასახადის კამპანიის დროს შეგროვილ მასალ სოფლებსა და გადამხდელებზე სახადის გაწერა დასრულდება ოქ ბრის 10-დე. მოსავლის (სიმ მოწევა წელს ადრე დაიწყება ემბრის დამლევამდე დასრულ გადასახადის შეგროვება კი და არა ადრე დეკემბრის 15-სა, ვინ მანამდე სიმინდი გამოშრობას ხმობას ვერ მოასწრებს. შეგრ წინასწარ ვარაუდით იანვრის ლევს დასრულდება.

სიმინდის ფასი უკვე კლებუ ერთი თვის წინად ფუთი სი ღირდა 250.000 მან., სექტემ 1 სთვის კი ღირდა 85.000 მ იმით აიხსნება, რომ მაზრაში დან შემოვიდა ახალი სიმინდი.

მძიმე სასურსათო კრიზისმა განვლო მოსახლეობამ დამშ დამხმარე კომიტეტისაგან მი ვაგონი ხორბალი და 2—3 კიდევ ელის. ამის გარდა სა სასურსათო კომისარიატმა მოსახ ბას სესხად მისცა 5.000 ფუთი მინდი.

ამიერ კავკასიის ფედერაციაში

საქართველო

გემი „კამოს“ დაღუპვა

ბათომი. 6 სექტემბერი. ბათომში მიღებულია ცნობა გემი „კამო“-ს დაღუპვის შესახებ. ეს გემი დიდი ხანი არ არის რაც გადავიდა რ. ს. ფ. ს. რ. განკარგულებაში ინგლისის ფირმა „სკომბრი“ საგან. გადმოგვცემენ, რომ კატასტროფა მოხდა ევპატორია — ოდესის ხაზზე უკანასკნელიდან 6 საათის სავალ მანძილზე, 80 ვერსზე ნაპირიდან, 50 საჟ. სიღრმეზე. დაღუპვის მიზეზი უნდა იყოს ლუზიდან მოწყვეტილი ნაღმი.

ბათუმი. 7 სექტ. გემი „კამოს“-ს დაღუპვის შესახებ გადმოგვცემენ შემდეგს 31 აგვისტოს დილის 6 საათზე ოდესაში მიმავალი „კამო“, ტარხანკუტის მაიაკიდან 50 მილ. მოშორებით, წააწყდა მცურავ ნაღმს, აფეთქებით დანგრეულია მარცხენა ნაწილი. გემი წყალით აივსო. აფეთქებამ იმსხვერპლა ერთი წითელ არმიელი. გემზე დაიწყო პანიკა, რომელიც ძლივს დააწყნარა კაპიტან რუბცოვმა, კატასტროფის შესახებ ცნობის მიცემა შეუძლებელი იყო რადიოს უქონლობის გამო. აფეთქებას შემდეგ „კამო“ გაჩერდა ზღვაზე 2 საათის განმავლობაში. ნავებში ჩასხდა კამანდა, მგზავრები და წაიღეს აგრეთვე რუქები და კომპასი. „კამოს“-ს პირველ ნავებს შეხვდა გემი „იგნატე სერგეევი“ საღამოს 10 საათზე ოდესიდან 40 მილზე. ნავებზე ანთებული იყო და მოისმოდა ყვირილი დახმარების შესახებ.

„იგნატე სერგეევმა“ წაიყვანა ხალხი და შეატყობინა მომხდარის შესახებ ოდესაში, საიდანაც წამო დასახმარებლად გემი „ბუმ“-ი, მელმაც წაიყვანა დანარჩენი რები. უკანასკნელი ნავები შეხ 1 სექტემბერს დილის 5 საათ ვასტოპოლის გზაზე. მეზღვაურ აზრით „კამო“-ს ამოღება შეუძ ლია დიდი სიღრმის გამო.

მოსავალი თიანეთის მაზ

მაზრაში მოსავალი საერთოდ გია, მაგრამ უფრო უკეთესი ლი იქნებოდა, რომ ზოგიერ იონს სტიქიური უბედურობა არ ტეხოდა.

მაისის ბოლოს და ივნისის მოსავალს მთელს მაზრაში საუ პირი უჩანდა, მაგრამ ივნისის რიცხვებში დაიწყო ჰექა-ქუხი მოსწყდა ნიაღვრები, რომელმა თესები გააფუჭა. დიდმა და წყვეტელმა წვიმებმა და ნია რომელმაც მთელი თვე გასტანა, რედ იმ დროს მიუსწრო ყანებ დესაც თავთავს ისხამდა. ბევ გილას ნიაღვრებმა განსაკუთრ ზარალი მიაყენა მოსახლეობა მოიღო ხევები, ქვა და ქვიშა და გადასილა ნათესები. ბევრგან ნ კი დაგლიჯა, ამას ზედ დაერ რცხისოდენა სეტყვა, რომელ და სხვა რაიონს ეწვია, სეტყვამ ლიად მოსპო ნათესები ბოლო პანკისისა და თიანეთის თემ დენიმე სოფელში, სახელდობრ: ზუთებში, თმალოში, ქვემო ს და ბაღიანთ-სოფელში. დიდ დაზარალებული სეტყვისაგან დვე თიანეთის თემის სოფ. მინდვრების ნაწილი. აგრეთვე ჰებულია ნათესების ნაწილი თის თემის სოფ. ახალ-სოფე პანკისის ხეობის სოფ. დომას

ქრონიკა

◆ **სახალხო განათლების განყოფილების დავალიანების ლიკვიდაცია.** სახალხო განათლების განყ. მიიღო 5 მილიარდი მანეთი მასწავლებლებისადმი დავალიანების დასაფარავად.

◆ **უმუშევართა საყურადღებოდ.** უმუშევრობის შრომის ბირჟაში მიღებისათვის წესრიგის შემოღების მიზნით შემოღებულია მუშაობი გი წესი:

1) იმ უმუშევართა ჩაწერ ლებიც პირველად ტარდებია სტრაციაში სწარმოებს 9 დ

2) გამოცხადება აღინიშნება 2 საათამდე და 3) სამუშაო ზავნა სწარმოებს 9-დან 12 საათამდე.

◆ **მუშა ძალის მოძრაობა.** 5 და 6 სექტემბრის განმავლობაში თბილისის შრომის ბირჟაში აღნუსხულია 1344 უმუშევართა გამოცხადება, რომელთა შორის 769 მამაკაცია და 575 ქალი. ხელახლა გატარებულია რეგისტრაციაში 342 უმუშევარი, მათ შორის 236 მამაკაცია და 106 ქალი. მოთხოვნილება მუშახელზე შემოვიდა 122, მათ შორის მამაკაცებზე—94 და ქალებზე—28, ხოლო სამუშაოზე გაიგზავნა 129 უმუშევარი, მათ შორის 101 მამაკაცი და 28 ქალი.

◆ **ნატანებ-ოზურგეთის რკინის გზა.** როგორც დეპეშით გვატყობინებენ, სიღნაღის მაზრის აღმასკომის თავმჯდომარემ შესწირა ნატანებ-ოზურგეთის რკ. გზ. სასარგებლოდ 500 ფუთი სიმინდი.

◆ **აკაკი ფალავას ხელმძღვანელობით არსებულ დრამატიულ სტუდიაში** მიმდინარე სასწავლო წელს მეცადინეობა განახლდება ამა წლის ოქტომბრის ორს. მისაღები გამოცდები დანიშნულია კვირას, ოქტომბრის 1-ლს დილის 10 საათზე რუსთაველის თეატრის შენობაში. სტუდიაში შესვლის მსურველმა უნდა იცოდეს აუცილებლად ზეპირად რომელიმე იგავ-არაკი და დრამატიული ხასიათის ლექსი, ან პროზა (შეიძლება მონოლოგი და ნაწყვეტიც) თავისივე არჩევით. განცხადება მიიღება რუსთაველის თეატრის კანტორაში. მასწავლებლებათ მოწვეულნი არიან: თავისუფალი ხელოვანი კონსტ. დავითაშვილი (მეტყველების ტეხნიკა და სიმღერა), სახელმწიფო აკადემიური თეატრების შმართველი და რეჟისორი ალ. წუწუნავა (პრაქტ. სასც. მუშაობა), სახელმწიფო დრამის რეჟისორები: ალ. ახმეტელი (იგივე და იმპროვიზაცია და მიმოდრამა), მიხ. ქორელი (იგივე და თეატრისა და სასცენო შემოქმედებათა ისტორია), აკაკი ფალავა (იგივე, ფსიქოლოგია სასცენო თეორიასა და პრაქტიკასთან დაკავშირებული, ძირითადი სასცენო ელემენტების დამუშავება), სახელმწიფო უნივერსიტეტის პროფესორი დიმიტრი უზნაძე (ფსიქოლოგია), სახელოვნო კომიტეტის თავმჯდომარე გრიგოლ რობაქიძე (ესთეტიკა), ფილოსოფიის დოქტორი კ. გამსახურდია (ლიტერატურის და დრამის ისტორია), თავისუფალი ხელოვანი ვ. ქლენტისა (პლასტიკა და რიტმიული გიმნასტიკა), საბალეტო სკოლის გამგე პერინი (ცეკვა) მოწვეულ იქმნებიან: სახელმწიფო უნივერსიტეტის რექტორი პროფ. ჯავახიშვილი (ქართული ხელოვნებისა და ქართული ტანისამოსის ისტორიისათვის), სახელმწიფო უნივ. პროფ. ნათიშვილი (ანატომია, ფიზიოლოგია და ყელის ჰიგიენისათვის). ცნობილი ფარიკაობის მცოდნე დიდებულიძე (ფარიკაობისათვის), სამხატვრო აკადემიის რექტორი პროფ. ჩუბინიშვილი (ხელოვნებათა ისტორიისათვის), მხატვარი ელსნერი (ტანისამოსის ისტორიისათვის) რუსული დრამის მსახიობი კრუჩინინი (გრიმისათვის).

სტუდიაში იქნება ცალკე სარეჟისორო კლასი.

საქართველოს სახ. კომისართა საბჭოში.

◆ **პროექტი დეკრეტისა ხანძარის საწინააღმდეგო ზედამხედველობის შესახებ.** ხანძარის წინააღმდეგ „საბრძოლველად და ცეცხლის საწინააღმდეგო ზომების მისაღებად შინაგან საქმეთა სახ. კომისარიატმა შეიმუშავა და წარადგინა სახ. კომისართა საბჭოში პროექტი დეკრეტისა ხანძარის საწინააღმდეგო ზედამხედველობის შესახებ. პროექტი ავალებს ადგილობრივ ცეცხლის მქრობელ რაზმთა უფროსებს აწარმოონ ზედამხედველობის წესით ქალაქებში და სოფლებში ხანძარის საქმის მდგომარეობის პერიოდიული დათვალიერება და გამოკვლევა. ამის ნაყოფიერად განხორციელებისათვის უფროსებს უფლება ეძლევათ დაათვალიერონ ყველა სახელმწიფო შენობები და მოწყობილობები, საზოგადო და კერძო ფაბრიკები, ქარხნები, ყველა წარმოებები და მეურნეობანი და აგრეთვე რკინის გზის და წყლის ტრანსპორტის მოწყობილობები. მათვე ეძლევათ უფლება თავისუფლად შესვლისა თეატრებში, ცირკებში, კინემატოგრაფებში, კლუბებში და სხვ. გასართობ დაწესებულებებში. ხანძარის საწინააღმდეგო დაწესებულების უფროსი ვალდებულნი არიან თავის დათვალიერების შედეგის შესახებ წარადგინონ ცნობა ხანძარისაგან თავდაცვის განყოფილებაში, თავისი დასკვნით საჭირო ზომების შესახებ.

◆ **ამალლების სარწყავი არხის გაყვანის შესახებ.** სახალხო მეურ. უმაღლეს საბჭოს შუამდგომლობის გამო სახ. კომისართა საბჭომ წინადადება მისცა სახ. ბანკს გადასცეს პირველს სახ. კომისართა საბჭოს ფონდიდან ამალლება — ვანი — ტობანიერი — გომი საჯევახოს მაგისტრალურ სარწყავ არხზე ხელოვნურ მოწყობილობის აშენებისათვის აუცილებელი საგნები.

ეკონომიური ცხოვრება

სახალხო სასურსათო კომისარიატში.

ივნისის ულუფა.

ივნისის ულუფის დარიგება სახალხო სასურსათო კომისარიატს მინდობილი აქვს მთლიან მუშათა კოოპერატივს, რომელსაც სრულად აქვს მიღებული სას. კომისარიატისაგან ყველა პროდუქტი. თუ ვინმე ივნისის ულუფით დაკმაყოფილებული არ არის, უნდა მიმართოს განცხადებით სახალხო სასურსათო კომისარიატს.

ივლისის ულუფა.

სექტემბრის 8-დან სახალხო სასურსათო კომისარიატის განმანაწილებელი განყოფილება ივლისის ულუფის დარიგებას იწყებს თავის ცენტრო-საწყობიდან. მშრალი ულუფის ანგარიშში მუშა-მოსამსახურეებს შემდეგი შეფასებით მიეცემათ პროდუქტები: 1 გირვ. შაქრის ფხვნილი—17000 მან., ერთი მეოთხედი ჩაი—16,000 მან., 5 გირვ. ლობიო—20,000 მან., 3 გირვ. მარილი—3,000 მ. და 3 გირვ. ბრინჯი—40,000 მან., სულ მშრალი ულუფის ღირებულება—96,000 მან., ეს ულუფა უნდა მიეცეს ყველა იმ საბჭოთა მუშა მოსამსახურეებს, რომელნიც ივლისში სახელმწიფოებრივ მომარაგებაზე ითვლებოდნენ, ან ულუფა ეძლევათ სახალხო სასურსათო კომისარიატთან დადებულ ხელშეკრულობის თანახმად.

მისაღები საათები სახ. სახ. კომისართან.

სახალხო სასურსათო კომისარი ამხ. ერქომაიშვილი მთხოვნელებს მიიღებს მხოლოდ ნაშუადღევის 1-დან 2 საათამდე. სახალხო კომისრებს, ცენტრალურ აღმასრულებელ კომიტეტის წევრებს და პარტიულ და მუშათა ოფიციალურ წარმომადგენლებს მიიღებს რიგ გარეშე.

პარტიული ცხოვრება.

ახალგაზრდათა კომკავშირში

ამიერ-კავკასიის ახალგაზრდათა კომკავშირის ყველა ორგანიზაციებს

ა. წ. 15 სექტემბერს რუსეთის კომუნისტური ახალგაზრდობის კავშირის ამიერ-კავკასიის საოლქო კომიტეტი იწვევს ტფილისში კომუნისტურ ახალგაზრდობის კავშირის 2-ე საოლქო ყრილობას.

დღის წესრიგი:

1) ფედერატიულ რესპუბლიკების საერთაშორისო და შინაური მდგომარეობა.

2) საერთაშორისო ახალგაზრდობის მოძრაობა.

3) ამიერ-კავკასიის საოლქო კომიტეტის ანგარიში და მოხსენება. „ამიერ-კავკასიის კავშირის გაწმენდის შესახებ“.

4) სრულიად რუსეთის მე-IV ყრილობისა და ახალგაზრდათა კომკავშირის ამიერ-კავკასიის 1 ყრილობას გადაწყვეტილებათა გატარების შედეგები.

5) ახალგაზრდათა კომკავშირის მუშაობა ახალ პირობებში.

6) ახალგაზრდობის არაკომუნისტური ორგანიზაციების შესახებ.

7) რუსეთის ახალგაზრდათა კომკავშირის ამიერ-კავკასიის საოლქო კომიტეტის არჩევა.

8) დელეგატების არჩევა სრულიად რუსეთის ახალგაზრდათა კომკავშირის ყრილობაზე.

ყრილობა გამოჰყოფს მუშა-ახალგაზრდობის პოლიტიკურ-განმანათლებელ, შრომის, ყოფაცხოვრების და განათლების სექციებს.

წარმომადგენლობის ნორმა: 250 კაცზე—1 დელეგატი.

დელეგატები დაშვებულნი იქნებიან მხოლოდ გადამწყვეტი ხმის უფლებით.

რუსეთის ახალგაზრდობათა კომკავშირის ამიერ-კავკასიის საოლქო კომიტეტის მდივანი **ვ. ფეიგინი.**

ახალგაზრდათა კომკავშირში

ახალგაზრდათა კომკავშირის ცენტრალურ კომიტეტში მაზრებიდან მიღებულ არა სრული ცნობების მიხედვით საერთაშორისო ახალგაზრდობის დღესასწაული დიდი წარმატებით და აღფრთოვანებით ჩატარდა. თვითეულ მაზრაში იმართებოდა რამდენიმე დემონსტრაცია, მაგალ. სენაკის მაზრაში გაიმართა 15 მიტინგი და მანიფესტაცია; იგივე მოხდა ქუთაისის, გორის და სხვა მაზრებში. ახალგაზრდათა კონტრ-რევოლიუციონური ორგანიზაციები შეეცადენ დემონსტრაციების ჩაშლას, მაგრამ მათი მეცადინეობა უშედეგოდ დამთავრდა. დემონსტრაციებში მონაწილეთა რიცხვი 80.000 კაცს აღემატება. (რაიონებიდან ცნობები ჯერ არ მოსულა) ყველგან მიღებულია რეზოლიუცია დაუყონებლივ ახალგაზრდათა საერთაშორისო კონგრესის მოწვევის შესახებ მუშათა ერთიანი ფრონტის შესაქმნელად და აგრეთვე მენშევიკებს და მათი შვილების შესახებ, რომელნიც შლიან მუშათა ერთიან [illegible] დასავლეთ ევროპაში, ხოლო აქ ცდილობენ საბჭოთა ხელისუფლების წინააღმდეგ გამოსვლას.

ახალგაზრდათა კომკავშირის ცენტრ. კომიტეტის მდივანი **ვ. დევდარიანი.**

სამურზაყანოს მაზრა.

უკანასკნელი ორი თვის განმავლობაში სამურზაყანოს პარტკომის მუშაობას ემჩნევა დიდი გამოცოცხლება. პარტკომი და აღმასკომი მუშაობენ სრულ კონტაქტში. ითვალისწინებს რა ადგილობრივი მცხოვრებლების თანაგრძნობას საბჭოთა წყობილებისადმი, პარტკომი ცდილობს თავი მოუყაროს იაჩეიკების ირგვლივ უფრო სინდისიერსა და კომპარტიის ერთგულ გლეხობას. თანამგრძნობლების რიცხვი უდრის 260 კაცს. ამავე დროს უნდა აღინიშნოს, რომ აფხაზეთში ჯერ არ გატარებულა თანამგრძნობთა იაჩეიკების ორგანიზაცია.

ამ რიგად პარტიის ირგვლივ თანამგრძნობების თავის მოყრა სამურზაყანოს მაზრაში წარმოადგენს წმინდა სტიქიურ მოვლენას და მაჩვენებელია იმისა, რომ გლეხობა თანაგრძნობით ეპყრობა კომუნისტურ პარტიას.

უკანასკნელი თვის განმავლობაში სამურზაყანოს მაზრის პარტკომმა მოაწყო 10 უპარტიოთა მიტინგი. კვლავ გაიხსნა 4 სამკითხველო-ქოხი: ახიგვარში, ოკუმში, ჩიბურისხინში და ძალში. სამკითხველოების სისწორით მუშაობას ხელს უშლის გაზეთების თავისდროზე მიუღებლობა. სამურზაყანოს მაზრაში მოიპოება 18 კომიაჩეიკა, რომლებშიდაც სწარმოებს გაცხოველებული მუშაობა პოლიტიკური უცოდინარობის აღმოსაფხვრელად. ყოველ კვირაობით იაჩეიკებში მიდიან მომზადებული ამხანაგები და კითხულობენ ლექციებს. მეცადინეობა, მიუხედავად ზაფხულის სიცხეებისა, სწარმოებს გაცხოველებით.

გლეხობას დიდად აინტერესებს პარტიის პროგრამა და საბჭოთა წყობილების სტუქტურის საკითხები.

პროვინციაში

ქ. ზესტაფონი.

შორაპნის მაზრაში წერა-კითხვის უცოდინარობის ლიკვიდაციას, სამაზრო პარტკომთან არსებულმა პოლიტიკურ-განათლების განყოფილებამ და შორაპ. სამაზრო პროფბიურომ, მიაქციეს სათანადო ყურადღება. პირველმა შეეძლო დღემდის მთელ მაზრაში 16 სკოლის გახსნა, საღამოს კურსების მზგავსად, სადაც უმთავრესად მეცადინეობენ ნოქარ-შეგირდები და ღარიბ გლეხების შვილები. ზემოხსენებულ სკოლებ შორის ყველაზე თვალსაჩინოა ქ. ზესტაფონის საღამოს კურსები, სადაც ყოველ დღე მეცადინეობს 100-ზე მეტი მოწაფე-ნოქარ-შეგირდი. სწავლა სისტემატიურად მიმდინარეობს. მასწავლებლებიც ერთგულათ ეკიდებიან საქმეს.

ზემოხსენებული კურსები თავის დონეზე დადგა ამხ. დ. გულოვის თავდადებული მუშაობით, რომელიც დანიშნულია წარმომადგენლათ სამაზრო პარტკომის მიერ, და რომელიც ნოქარ-შეგირდებს ამეცადინებს პოლიტიკურ გაკვეთილებში, კვირაში სამჯერ.

ნოქარ შეგირდებს ჰყავს თავისი ადგილკომი. ამა წლის 1 სექტემბერს შესდგა ნოქარ-შეგირდების გაერთიანებული კრება გაკვეთილების შემდეგ, სადაც მოხსენება გააკეთა ამხ. დ. გულოვმა. სამაზრო პროფბიუროს მდივანმა—დუდუშა მშვენიერაძემ და ახალგ. შორაპნის სამაზრო კომიტეტის მდივანმა—ნ. პატარაიამ, 3 სექტემბრის მნიშვნელობაზე. ყველა მოხსენებები აღნიშნავდნენ დღის მნიშვნელობას და მოუწოდებდნენ დამსწრეთ მიეღოთ ცხურმალე მონაწილეობა ამ დღესასწაულში. სიტყვები იფარებოდა ტაშის ცემით.

იქვე იმავე კრებაზე მოხდა ძველი ადგილკომის მუშაობის გამოკვლევა და შემდეგ კი არჩეულ იქნა ახალი ადგილკომი შემდეგი შემადგენლობით: 1) დ. გულოვი, 2) ჰანკვეტაძე და 3) მუმლაძე.

ქ. სიღნაღის მოსახლეობის ერთდროული აღწერა 1922 წ. 28 ივნისს.

ამ უკანასკნელ 5 წლის განმავლობაში ჩვენი ქვეყნის სოციალ-პოლიტიკური და აგრეთვე სამეურნეო ცხოვრება ისე ხშირ ცვალებადობას განიცდის, რომ არამც თუ მისი დაწვრილებითი შესწავლა, არამედ ზოგიერთ არა რთულ მოვლენათა აღნუსხვაც კი ერთობ დიდ სიძნელეს წარმოადგენს. ამ მოვლენათა ცვალებადობის სწორი აღნუსხვისა და შესწავლისათვის აუცილებლივ საჭიროა მასიურ დაკვირვებათა სისტემატიურად წარმოება. ჩვენში კი ჯერ ჯერობით სტატისტიკურ-მასიურ დაკვირვების საქმე ისე ვერ არის დაყენებული, რომ ყოველი ახალი მოვლენა შეუსწავლელი არ დარჩეს. 1917 წლის აქეთ საქართველოში არ წარმოებულა არც ერთი ძირითადი აღწერა, როგორც სასოფლო სამეურნეო და დემოგრაფიულის, ისე სხვა დარგებში. ამ ხნის განმავლობაში კი, როგორც სოფლის ისე ქალაქის ცხოვრება ბევრგვარათ შეიცვალა და ყოველი ახალი ცხოვრების ახალ ნიადაგზე დაწყება თხოულობდა ახალ მასალებს, მისი ნამდვილი სურათის გამოსახატავად. უკანასკნელის საჭიროება განსაკუთრებით და უფრო მეტის სიმწვავით ამ ბოლო წლებში წამოიჭრა, როდესაც საჭირო გახდა თანამედროვე ცხოვრების ძირიანათ გარდაქმნის მოხდენა, როდესაც ყოველი ახალი ნაბიჯის გადადგმა მოითხოვდა გეგმა-შეწონილ და ფაქტებზედ დაყრდნობითი მოქმედებას. ამ მიზნისათვის რამდენჯერმე იყო გადაწყვეტილი უმთავრეს დარგთა ძირითად აღწერის საკითხი, მაგრამ ტეხნიკურ დაბრკოლებათა გამო დღემდე არ გატარებულა. ძირითად გამოკვლევათა საჭიროება კი იმდენათ გაიზარდა, რომ ადგილობრივათ მაზრებიდან თხოულობდენ ნებართვას აღწერის წარმოებისათვის. ერთი ასეთი შემთხვევა იყო სიღნაღის მაზრიდან, რომელზედაც ამ წერილში მინდა შევჩერდე.

სიღნაღის სამაზრო ეკონომიურ განყოფილებას, რომელიც დღეს მემკვიდრეთ ითვლება ყოფილ ქალაქის თვითმმართველობისა, დიდ უხერხულ მდგომარეობაში აყენებდა ქალაქის შესახებ სათანადო სტატისტიკურ ცნობების უქონლობა. დიდ საალმშენებლო მიზნებს რომ თავი გავანებოთ სულ ვიწრო-ფისკალურ მიზნებისათვისაც ისე აუცილებელი შეიქნა ქალაქის მდგომარეობის აღწერა და მისი დღევანდელი სინამდვილის გაგება, რომ ქალაქის მესვეურთ უამისოდ უბრალო პრაქტიკულ ნაბიჯის გადადგმაც კი უძნელდებოდათ. ქალაქის მცხოვრებთა რაოდენობის გამორკვევა, სახლკარის მდგომარეობის აღწერა და წვრილ სოციალურ ერთეულის ოჯახის მდგომარეობის გამოკვლევა აუცილებელ საჭიროებათ გადაიქცა. ამის გამო სიღნაღის სამაზრო ეკონომ-განყოფილებამ ამ სამი თვის წინათ მიმართა ადგილობრივ, სამაზრო სტატბიუროს, რათა მას აღწერის ნებართვისათვის ეშუამდგომლა ცენტრ სტატისტიკურ სამმართველოს წინაშე და მოეხდინა აგრეთვე აღწერა. სამაზრო სტატბიურომაც, სცნო რა ქალაქის აღწერა აუცილებელ საჭიროდ, დაუყონებლივ შეადგინა აღწერის პროგრამა და ნებართვისათვის შევიდა შუამდგომლობით ცენტ სტატ. სამმართველოში. უკანასკნელმა, განიხილა რა სტატბიუროს მოსაზრება ქალაქის აღწერის საჭიროების შესახებ, შესაძლებლად სცნო ქალაქის აღწერის მოხდენა და დართო ნებაც. წარმოდგენილი პროგრამაც მცირეოდენ ცვლილებათა შეტანის შემდეგ დაამტკიცა და აღწერის მეთაურობის გასაწევად გაგზავნა საგანგებო რწმუნებული. უკანასკნელი ჩასვლის თანავე ივნისის 1 ელ რიცხვებში შეუდგა წინასწარ მუშაობას: დაარსა ქალაქის საალწერო ბიურო, შეადგინა საბოლოოთ აღწერის პროგრამა, შექნა სათანადო კადრი აღმწერთა და ხელმძღვანელთა და შეუდგა აღწერისათვის ყველა წვრილმან საქმეთა მოგვარებას. საალწერო ბიუროს მიერ შედგენილ იქნა ქალაქის სქემატიური გეგმა, რომლის მიხედვით განაწილდა ქალაქი საალწერო და საანგარიშო უბნებათ. საალწერო ფორმულიარების დამზადების შემდეგ დამზადდა სათანადო სახელმძღვანელო და შედგენილ იქნა მოწოდება ქალაქის მცხოვრებთა მიმართ. ამრიგათ წინასწარ მუშაობის დამთავრების შემდეგ, საალწერო ბიუროსა და სამაზრო აღმასკომის დადგენილების თანახმად, ა|წ 28 ივნისს დაიწყო ქ. სიღნაღის მოსახლეობის ერთდღიური აღწერა. უკანასკნელი სწარმოებდა 2 ფორმულიარის: „სახლკარის“ და „საოჯახო“ ბარათების საშუალებით. 3 დღის განმავლობაში. აღწერილ იქნა ქალაქი „ცალკე,“ ნუკრიან ჰოტორსა და კალოების გარდა, რადგან 1921 წლიდან ეს ნაწილები ქალაქიდან გამოიყო და ცალკე ადმინისტრაციული ერთეული-თემი შეადგინა. აღწერისათვის ქალაქი დაყოფილი იყო 5 საალწერო და 20 საანგარიშო უბნებათ; საალწერო ბიუროს საერთო ხელმძღვანელობის ქვეშ თვითეულ ამ საალწერო უბანს ხელმძღვანელობდა თითო ინსტრუქტორი და საანგარიშოს—საკუთარი რეგისტრატორი.

საალწერო პერსონალი სულ 30 წევრისაგან შესდგებოდა, რომლისაგან 5 ბიუროს წევრი იყო, 5 უბნის ხელმძღვანელი და 20 იც საანგარიშო უბნის რეგისტრატორი. ამათ შორის 6 უმაღლესი განათლებით არის, 2 უმაღლესში სწავლობს, 16 საშუალოთ, 3 დაბალითა და 3-იც საშუალოში სწავლობს. წინა აღწერებში მონაწილეობა მიღებული აქვს 14 წევრს, ე. ი. 46, 67 პროც. თითქმის მთელ პერსონალის შემადგენლობის ნახევარს. ამრიგათ საალწერო პერსონალის შემადგენლობა სრულიად დამაკმაყოფილებელი იყო, როგორც განათლების ცენზის, ისე საალწერო სტაჟის მიხედვით, რასაც აღწერისათვის დიდი და გადამჭრელი მნიშვნელობა აქვს.

აღწერის დამთავრების შემდეგ ბიურო შეუდგა მასალების დამუშავებას, იმ კითხვების მიხედვით, რომელიც უფრო სასწრაფო საჭიროებას წარმოადგენდა ადგილობრივ. ამ წინასწარ დამუშავებულ მასალის შედეგების ზოგიერთ ადგილს მოვიყვანთ აქ:

1. ქ სიღნაღის მფლობელობათა რაოდენობა და არე (კვადრ. საჟენ.)

საალწერო უბნები	მფლობელობათა (სახლ-კარის) რაოდენობა.	არე მფლობელობათა ქვეშ (კვ. საჟ.)	საშუალოდ 1 მფლობელობაზე მოდის არე (კვ. საჟ.)
1	201	5 7448	285,81
2	135	10 361	76,75
3	202	12.349	60,64
4	116	11.933,5	102,87
5	110	25 221	229,28
5	764	117.312,5	153,55

ერთ მფლობელობას ქალაქში საშუალოდ უჭირავს 153,55 კვ. საჟენი არე. ცალკე უბნების მიხედვით კი 1-სა და 5 უბანში მფლობელობას საშუალოდ 2—3 ჯერ მეტი არე უჭირავს შედარებით დანარჩენ უბანთან. 1 და 5 უბანი განაპირა უბნებია ქალაქისა და ამიტომაც არის რომ ასე გაშლილათ არის დასახლებული მოსახლეობა. ცენტრში კი, სადაც განსაკუთრებით სავაჭრო დაწესებულებებია მოთავსებული იქ ერთ მფლობელობაზე საშუალოდ მოდის—60,64 კვ. საჟენი ანუ 4 და მეტჯერ ნაკლები ვიდრე 1—და 5 უბანში.

ქალაქის თუ რომელ ნაწილშია უფრო მეტი სიხშირე შენობათა და მჭიდრო მოსახლეობა ამას უფრო ნათლად შენობათა მიერ დაკავებული არე გვიჩვენებს:

2. შენობათა მიერ დაჭერილი არე (კვადრ. საჟენ.)

საალწერო უბანი	შენობებს უჭირავს არე (კვ. საჟ.)	საშ. ერთ მფ. შენ. უჭირ. არე პროც-ში	შ ე ნ ი შ ვ ნ ა
1	6,380	11,0 *)	*) ეს პროცენტები მფლობელობასთან შეფარდებული შენობის არე არის.
2	3,058	29,51	
3	4,933,5	40,43	
4	2,935,5	16,22	
5	4,817	19,09	
5	22,184 კვ. ს.	18,91 პროც.	

ქალაქის მე 2 და 3 უბანში თვითეულ მფლობელობის შენობას საშუალოდ დანარჩენ უბნებთან შედარებით 2—3-ჯერ მეტი არე უჭირავს. მე-3 უბანში მფლობელობის არეს 40,43 პროც. უკავია შენობას, 1-ში კი მხოლოდ 11,0 პროც. ამრიგად ქალაქის შუაგულში შენობები ხშირად არის გაშენებული და ამიტომაც არის, რომ ერთ მფლობელობაზე საშუალოდ იქ შენობას რამდეჯერმე მეტი სივრცე უჭირავს ვიდრე განაპირა უბნებში.

საშუალოდ კი მთელ ქალაქში ერთ მფლობელობაზე შენობას უჭირავს 18,91 პროც. აბსოლიუტურ რიცხვში—29,03 კვ. საჟენი.

თუ რა მდგომარეობაშია ქალაქი სახლკარის შენობათა და სანიტარულ მდგომარეობის მხრივ ამას მოყვანილი ცხრილი გვიჩვენებს:

3. ქალაქი შენობებისა და სანიტარულ მდგომარეობის მხრივ

საალწერო უბანი	სახლ კარი	კაპიტალურ შესაკეთებელი შენობები	პროცენტებში	სისუფთავე არ არის დაცული სახლ კარში	პროცენტებში	შ ე ნ ი შ ვ ნ ა
1	201*)	84	41,79	41	20,29	*) ვინაიდან შენობათა რაოდენობა წინასწარ დამუშავების დროს არ გამორკვეულა, ამიტომ აქ მოგვყავს სახლკარის რაოდენობა იმ მოსაზრებით, რომ რიცხვი შენობათა და სახლკართა ერთგვარი იქნება, რადგან სიღნაღში იშვიათია ისეთი სახლკარი სადაც რამდენიმე შენობა იყოს მოთავსებული და თუ ასეთი შემთხვევა რამდენიმეა მის რაოდენობას გაითანაბრებს დაუსახლებელ სახლთკართა რიცხვში.
2	135	19	14,07	9	6,67	
3	202	67	33,16	30	14,36	
4	116	31	26,72	13	11,21	
5	110	62	56.36	10	9,09	
5	764	263	34,42	103	13,48	

ქალაქის შენობების მესამედს—34,42 პროც. კაპიტალური შეკეთება სჭირდება განსაკუთრებით 1-სა და 5 უბანში, სადაც ძველი შენობათა დიდი სიმრავლეა. 1 უბანში ბევრია გაპარტახებული და სრულიათ უპატრონოთ მიტოვებული შენობები. ამიტომაც არის, რომ იქ ყველაზედ ზეტი უსუფთაობაა. ქალაქის შუა გულიც თითქმის ამავე მდგომარეობაშია—სავაჭრო დაწესებულებათა და ყოფილ სადგომ ეზოების სიხშირის გამო აქაც არა ნაკლები უსუფთაობაა, რის შესახებ, სხვათა შორის, ადგილობრივი პრესაც დიდ განგაშს იწვევდა.

თუ გადავავლებთ თვალს ბინების მდგომარეობას იქ შემდეგ სურათს დავინახავთ.

4. ბინების მდგომარეობა.

საალწერო უბანი	სახლკარი	ბინა	საცხ. ოთახ.	მათ შორის საბჭ. დაწ. და მოს. უჭირავ: აბსო.	პროც
1	201	322	550	122	22,18
2	135	183	301	60	19,93
3	202	217	403,5	122,5	30,36
4	116	139	187	5	2,67
5	110	162	272	41	15,08
5	664	1023	1713,5	357,75	20,34

ქალაქის სახლკარისა და ბინების რაოდენობა თითქმის ერთფეროვანია 2 სახლკარზე 3 ბინა მოდის, რაც მაჩვენებელია იმისა, რომ აქ მოსახლეობა განკერძოებულათ არის დასახლებული. ამას ადასტურებს აგრეთვე ის გარემობაც, რომ ერთ ბინაზე მარტო—1,67 ოთახი მოდის. 1713,5 ოთახიდან საბჭოთა დაწესებულებებსა ლა მოსამსახურეთ უჭირავს 358,5 ოთახი ანუ 20,34 პროც. მარტო 1 და 3 უბანში მათ მიერ დაჭერილია 244,5 ოთახი—68,26 პროც. დანარჩენ 3 უბანთან შედარებით. აქედან აშკარაა, თუ როგორი სივიწროვე უნდა იყოს ამ უბნებში ბინების მხრივ.

ქალაქში სულ 293 სავაჭრო და წვრილი სამრეწველო დაწესებულება არის, რომელიც უბნების მიხედვით ასე ნაწილდება: 1 უბანში—36, მე-2—7, მე-3—206, მე-4-ში—25 და მე-5-ში 19. ამრიგათ სავაჭრო და წვრილ სამრეწველო დაწესებულებათა ორი მესამედი მოდის მე 3 უბანზე, რომელიც განსაკუთრებით ამ გვარ დაწესებულებებით არის მოფენილი. 1023 ბინიდან ქალაქის წყალსადენით სარგებლობს 552 და დანარჩენი 471 ბინას წყალი ამოაქვს მახლობელ წყაროებიდან.

5. წყლით სარგებლობა.

საალწერო უბანი	ბინა	წყლით სარგებლობენ წყალსადენით: ბინაში გაყვ.	მახლობ. ქუჩიდან	სულ	პროცენტები	მახლობელ წყაროდან	პროცენტები
1	322	65	127	192	59,63	130	40,37
2	183	10	117	127	69,40	56	30,60
3	217	62	110	172	79,26	45	20,74
4	139	12	—	12	8,64	127	91,36
5	162	27	22	49	30,24	113	69,76
5	1023	176	376	552	53,95	471	46,05

ქალაქის წყალსადენით ყველაზედ მეტს სარგებლობს მე-3 და 2 უბანი, ყველაზე ნაკლებათ კი მე-4 და 5-თე. უკანასკნელი უბნები თითქმის მარტო წყაროებით სარგებლობენ, თუმცა, წყალსადენი მათთვისაც აუცილებელი საჭიროებას წარმოადგენს, რადგან ოჯახის ყველა საჭიროებისათვის ამ უბნების ზემო ნაწილისათვის მაინც—ნუკრიანის აღმართებზე და ორთაჭალის მცხოვრებთათვის ძლიერ ძნელია ხევებიდან წყლის ზიდვა. დღეს კი ამ უბნის მცხოვრებთა ერთად ერთი წყლით მასაზრდოებელი არის წყარო „თავვატეხილა“, რომელიც ამ უბანთა განაპირა მცხოვრებთაგან დაცილებულია თითქმის ნახევარი ვერსტის მანძილით.

ქალაქის დღევანდელ მდგომარეობას—მოსახლეობის მხრივ ნათლად ასურათებს ქვემოთ მოყვანილი ცხრილი:

6. ქალაქის მოსახლეობა.

საალწ. უბანი	ბინა	მცხოვრებთა რაოდენობა. მამ.	დედ.	სულ	ერთ ბინაზე საშუალოდ მოდის სული.
1	322	738	666	1404	4,36
2	183	382	411	793	4,33
3	217	407	419	826	3,81
4	139	312	304	616	4,43
5	162	375	320	695	4,29
5	1023	2214	2120	4334	4,24

ქ. სიღნაღის მცხოვრებთა რაოდენობა იმ ფარგლებში, რომელშიაც ა. წ. 28 ივნისის აღწერა მოხდა გამოდის 4334 სული, გარდა სამხედრო და პოლიტიკურის ძალთა შემადგენლობისა, რომელიც აღწერაში არ მოჰყოლია. 1917 წ. აღწერით, თუ ავიღებთ ქალაქს ამავე ფარგლებში, მცხოვრების რიცხვი უდრის 5821 სულს, ანუ 1487 სულზე მეტს ვინემ ა. წ. აღრიცხვით. თუმცა ეს აღწერა არ მომხდარა ისეთ დროს, როდესაც ქალაქის მოსახლეობა ნაკლებ მოძრაობაშია და აღწერისათვის—მცხოვრებთა რიცხვის სწორი გამოანგარიშებისათვის უფრო ხელსაყრელია, მაგრამ მაინც ქალაქის მოსახლეობის ასეთი დიდი შემცირება რაიმე სხვა დიდი მიზეზით უნდა იყოს გამოწვეული. სიღნაღი, ეს ქიზიყის დედა ქალაქი და მაზრის ეკონომიური და კულტურული ცენტრი, ამ ბოლო წლებში თანდათან კარგავს თავის მნიშვნელობას და ყოველმხრივათ ეცემა, რის გამო მაზრის ყურადღებასაც ნაკლებად იპყრობს დღეს. ეს ქალაქი ამ მდგომარეობაში ჩააყენა კახეთის რკინის გზის ლიანდაგის უხეიროდ გაყვანამ, რომელიც ვერ უდგება სიღნაღს ვერც ერთი მხრით და დაცილებულია მთელი 10—12 ვერსტით—შარა გზით. აგრეთვე ქალაქის მდებარეობაც დიდათ აბრკოლებს მიმოსვლის საშუალებას და სხვა მიზეზებიც, მაგრამ უმთავრესად კი ეკონომიური მიზეზი სცემს ქალაქს ზრდას და აკარგვინებს მას თავის წინანდელ მნიშვნელობას. მიუხედავათ ამისა მაინც ქ. სიღნაღი რესპუბლიკის ზოგიერთ სამაზრო ქალაქებს დღეს-დღეობითაც არაფრით არ ჩამოუვარდება თუ არა სჯობნის მათ.

„ნარ.“

* * *

ეროვნული ბიბლიოთეკა

მუშათა ცხოვრება

ცენტრალური სტატისტიკური სამმართველო

აქ თანამშრომელ დამტარებლების მდგომარეობა მეტად ცუდია იმ მხრივ, რომ მათ არ ეძლევათ საგზაო, ტრამვაის ფული. ქალაქის ერთი კუთხიდან მეორე კუთხეში ფეხით სიარული და ისიც ყველა პაკეტების დარიგება ფიზიკურათ შეუძლებელი ხდება. თუ კი სხვა დაწესებულებებში მიღებულია დამტარებლებ შიკრიკებისათვის ტრამვაიის ფულის მიცემა, აქ რისთვის არ უნდა იყვეს. საჭიროა ადგილკომი ამას ჯეროვან ყურადღებას მიაქცევდეს და სადაც ჯერ არს სათანადო შუამდგომლობას აღძრავდეს. ამას თხოულობს როგორც დაწესებულების ისე მოსამსახურეთა ინტერესი.

თანამშრომელი.

აღარა გვაქვს მოსვენება

ახალი ეკონომიური პოლიტიკა ზოგიერთ ვაჟბატონებმა თავისებურად გაიგეს და განაახლეს გარყვნილი და მსუბუქი ცხოვრება. კარტი, ლოტო, ქეიფი და სხვა,—აი რით იქცევს თავს კაბინეტებისა და სპეკულიაციის ხალხი. მაგრამ უბედურება ისაა, რომ ეს ვაჟბატონები თავისი ქეიფით და მსუბუქი დროს ტარებით ჩვენ მუშა მოსამსახურეებს არ გვაძლევენ მოსვენებას და ძილს. სემიონოვის ქ. № 12 სცხოვრობს ვინმე ვაჭარი. ამავე სახლში სცხოვრობს მრავალი საბჭოთა მოსამსახურე. ეს ვაჭარი სისტემატიურათ ქეიფობს თავის ოთახში და წინ აივანზე. არის ზურნა დოლი, ყვირილი. პირდაპირ შეუძლებელი ხდება არა მარტო ამ სახლში, არამედ ახლომახლო სახლებშიაც დაძინება. ერთმა მოსამსახურემ მოთმინებიდან გამოსულმა განუცხადა ამ ვაჟბატონს მოსამსახურე ვარ, ხვალ სამსახურში უნდა წავიდე და მაცალეთ ძილი, აივნიდან ოთახში მაინც შებრძანდითო. ეს შენიშვნა მას სასაცილოდ არ ეყო. მოსამსახურემ მიმართა მილიციას, არც აქედან გამოვიდა რაიმე. ამის შემდეგ ვაჭარმა საძაგელი ლანძღვა და დაცინვა დაუწყო ხსენებულ მოსამსახურეს. საჭიროა ასეთ გათავხედებულ ვაჭრების წინააღმდეგ მეტი რეპრესიული ღონისძიების მიღება. საჭიროა, თანახმად საბინაო კანონისა, მისი ამ სახლიდან მთლად გაძევება, როგორც სხვისი მყუდროების დამრღვევ მდგურისა.

მოსამსახურე.

კიდევ ,,ნაჩაი''

,,ნაჩაი'' ეს სამათხოვრო და სამარცხვინო ფორმაა შრომის ხელფასის მუშათა კლასისათვის, ის ყოვლად მიუღებელია. სამწუხაროდ, ამ უკანასკნელ ხანებში ,,ნაჩაიმ'' კვლავ მოიკიდა ფეხი. საპარიკმახეროდან რომ გამოდიხართ, კარებში მდგომი მოსამსახურე თვალებში შემოგცქერებია, თუ რას მომცემსო. კიდევ უფრო მეტი დაკვირებით უყურებენ შენს ჯიბეს აბანოში მოსამსახურეები. აქ ,,ნაჩაი'' მოსამსახურეებისათვის არავითარ საჩოთირო რამეს არ წარმოადგენს. ,,ნაჩაის'' წყალობით მუშა არღვევს ერთგვარ წესიერებას და ,,ნაჩაიის'' მიმცემი აბანოს ნომრებით რიგ გარეშე ასარგებლოს. ასეთი გარემოება მუშათა ცხოვრებაში მახინჯ მოვლენას წარმოადგენს. მას სასტიკი და ენერგიული ბრძოლა უნდა გაეწიოს. შრომის ხელფასი მათხოვრობით არ უნდა გაისვაროს.

მე—ნოე.

ვაჭრის თავხედობა

ოლღას ქუჩაზე № 10 ვაჭრობს გასტრონომიული საქონლით ვინმე კავლიშვილი. ეს ვაჭარი თავხედათ და უზრდელათ ეპყრობა არა მარტო თავის მოსამსახურეებს, რის მოწამეც ხშირად მუშტრებიცაა, არამედ თვით მუშტრებსაც. 26 აგვისტოს ერთმა მანდილოსანმა შენიშნა, ასეთი საქციელი და გინება მუშტრების წინაშე დაუშვებელიაო. შენიშვნამ ერთობ გააბრაზა კავლიშვილი და ნაირ-ნაირი საგინებელი სიტყვებით მისდგა ამ მუშტარ მანდილოსანს. საყურველია, შრომის დაცვის განყოფილების თანამშრომლები ხშირ ხშირათ შეიხედავდენ იქ და ამ ყურჩ ხაზეინს თავის მოსამსახურეებისადმი ზრდილობას ასწავლიდენ.

ვინმე.

დაწესებულებათა უფროსების და მოსამსახურეთა საყურადღებოთ

თანახმად მთავრობის განკარგულებისა, სამხედრო დაწესებულებათა მუშა მოსამსახურეთ უნდა მიეღოთ ერთდროული დახმარება ცოლშვილზედ იანვრიდან 1922 წ. ამისათვის საჭირო იყო მოსამსახურეს წარედგინა დაწესებულებაში მილიციის უფროსისგან მოწმობა, რომ მის სარჩენლათ იმყოფება ესა და ეს (ვინც ეყოლებოდა) მოსამსახურეს განცხადება შეჰქონდა იმ უბნის სამილიციო სამმართველოში, რომელშიდაც თითონ სცხოვრობდა და ეს უკანასკნელი გამოძიებისა და დადასტურების შემდეგ გადაგზავნიდა თხოვნით მილიციის სამმართველოში მოწმობის მისაღებათ. ამგვარი ისტორია ჩემ თავზედაც დატრიალდა. მივედი ოთხი დღის შემდეგ უბნის სამმართველოში (განცხადების შეტანის შემდეგ), მომცეს საქმის №. მილიციის სამმართველოში, როდესაც გავშინჯეთ, ქაღალდები აღმოჩნდა მიღებული და მიმაგზავნეს მეორე მაგიდასთან, მეორემ მესამესთან, მესამემ მეოთხესთან, საიდანაც იძლევიან მოწმობებს. როდესაც გადაშინჯა, მე სრულებით აღარ ვყოფილვარ შიგ შეტანილი. დამაბრუნა უკანვე მეორე მაგიდასთან, ამ უკანასკნელმა შემგზავნა საერთო კანცელარიაში.

სრულებით ვერაფრის გაგებას ვერ ეღირსება კაცი.

მეორე მაგიდაზედ, როდესაც საქმემ მკაცრი ხასიათი მიიღო, გამოირკვა, რომ ამ №-ით გამოგზავნილი ქაღალდები ვიღაც კიროკოზიანცის ყოფილა და არა ჩემი. აღშფოთებული დავბრუნდი უბნის სამმრთველოში, სადაც ბოდიშს იხდის ქალბატონი შეცდომისათვის და მაძლევს ნამდვილ №-ს.

იმ დღეს რაღას მოვასწრებდი, გვიანი იყო, და მეორე დღეს შევედი მილიციის სამმართველოში. გავშინჯეთ და გამოირკვა, რომ ეს მოცემული № სრულებით არ შემოსულა სამმართველოში.

მივმართე მეორე მაგიდას, მესამეს, მეოთხეს, მაგრამ ამაოდ, აღარსად სჩანს. გავიშურე ისევ რაიონის სამმართველოში. როდესაც გავშინჯეთ სატარებელი წიგნი, აღმოჩნდა ჩაბარებული და მასზედ ხელიც მოწერილია.

მესამე დღეს რამდენიც არ ვეძებეთ ჩემი ქაღალდები მოცემულ №-ით, აღარ აღმოჩნდა მზათ ჩემზედ მოწმობა. რაში ყოფილა საქმე? იმაში, რომ როდესაც ჩემი ქაღალდები მიუღიათ, არსად არ ჩაუწერიათ, ისე გადუციათ დასამზადებლათ. მისაღებათ დამიბარა ერთი საათის შემდეგ.

კორიდორში ვერ გაივლით იმოდენა ხალხი ტრიალებს. ჩავდექი რიგში და მეღირსა მიღება მაშინ, როდესაც ფეხებზედ გაჩერების ძალა უკვე გამომელია.

წარვადგინეთ ერთდროული დახმარების მისაღებათ მოწმობები, მაგრამ დღემდი აღარ გვეღირსა მისი მიღება. რა არის მიზეზი გაუკებრათ რჩება.

საჭიროა ყველა მოსამსახურეებმა იმუშაონ წესიერად და კანონიერათ. აგრეთვე საჭიროა დაწესებულებების უფროსების მეტი სიფხიზლე, რომ მათ კანცელარიაში სამ დღეობით თავს არ იმტვრევდეს ხალხი.

პ. ჩ.

ადგილობრივად ნოქარ-შეგირდებში გატარებულია 8 საათის სამუშაო დღე. რომ კურსები კიდევ უფრო ნორმალურ კალაპოტში ჩადგეს, უპირველეს ყოვლისა საჭიროა მასწავლებლების დაკმაყოფილება, ნოქარ-შეგირდებზე წიგნების და რვეულების მიწოდება და სხ. იმედია, ამ გარემოებას მიაქცევს სათანადო ყურადღებას მაზრის პოლიტ-განათლების განყოფილება და მოაგვარებს ყოველივე საკითხებს, როგორც ადგილობრივ, ისე მთელს მაზრაში, რითაც რამდენიმე ასეულ ახალგაზრდა მუშებს და გლეხებს გამოიყვანოს იმ სიბნელიდან, რომელშიდაც დღეს ისინი იმყოფებიან.

მგქია.

ქ. ახალ-სენაკი.

ამა წლის 5 ივლისს ახალ სენაკში გაიხსნა სენაკის მაზრის პედაგოგიური კურსები, რომელიც დაიხურა 16 აგვისტოს.

მსმენელთა რიცხვი აღემატებოდა 110-ს. მათ შორის 45 მსმენელი იყო აღმასკომის ხარჯზე, დანერჩენი თავის ხარჯზე. მსმენელთა მესამედი თითქმის მასწავლებლობა იყო.

მიზანი კურსების გახსნისა იყო ახალი სკოლისათვის ასე თუ ისე მომზადებული მასწავლებლების გამოშვება.

არ შემიძლია არ აღვნიშნო საერთოდ ხელმძღვანელებისა და ლექტორების ენერგიულობა ამ საქმეში; მათ არ დაუზოგავთ ძალ-ღონე, რომ კურსები თავის დანიშნულების დონეზე მდგარიყო და მას კარგი შედეგი მოეტანა. მსმენელებიც სათანადოთ აფასებდნენ ხელმძღვანელებისა და ლექტორების მუყაითობას და ისინიც მოვალეობას ასრულებდნენ პირნათლად.

კურსებს ჰყავდა აგრეთვე თვითმართველობა ხუთი მსმენელისაგან შემდგარი, რომელიც განაგებდა, თვალყურს ადევნებდა შინაური საქმეების მოწესრიგებას, ახდენდა მსმენელების, კრებებს, სადაც ირჩეოდა კურსებთან დაკავშირებული და სხვა საკითხები.

ამხ. მასწავლებელ ვერა კიზირიას მიერ წაკითხულ იქნა რეფერატი: ,,ქალთა საკითხი''. მომხსენებელს ეტყობოდა საკმაო მომზადება, მან შესძლო მეცნიერულად გაშუქება ამ საკითხისა. აგრეთვე ამხ. ლ. ძიძიგურმა კურსების დამთავრებისას წაიკითხა რეფერატი: ,,მსოფლიო სევდა და ბარათაშვილის მნიშვნელობა ქართული ლიტერატურის ისტორიაში''. თვითმართველობის ხელმძღვანელობით კიდევ იქნებოდა რეფერატები წაკითხული, მაგრამ მსმენელებს უხდებოდა დიდი მეცადინეობა და ეს დროს სიმცირის გამო არ მოხერხდა. შემდგარი იყო მომღერალთა გუნდი გური ქვანიას ხელმძღვანელობით, გაიმართა უფასო წარმოდგენა კურსების საზეიმო დახურვის დღეს მსმენელი სცენის მოყვარეების მიერ.

კურსებზე დაარსებული იქნა იაჩეიკა, რომელსაც ხელმძღვანელობდა იაჩეიკის ბიურო ამხ. ამხ. ლ. ძიძიგურის, კიზირიას და ა. ცომაიას შემადგენლობით. იმართებოდა იაჩეიკის კრებები. სენაკის სამაზრო კონფერენციაზე იაჩეიკამ გაგზავნა თავისი დელეგატებიც.

უღრმეს მადლობას უძღვნით სენაკის განათლების გამგე ამხ. ვ. ქობულიას. კურსების გამგე ი. ცომაიას და ლექტორებს ამხ. ს. მამულიას. გ. კიზირიას, ვ. დემურიას, ვ. ნადარეიშვილს, ვ. ზოდელავას და ჩხეტიას, რომლებმაც დაკისრებული მოვალეობა შეასრულეს ღირსეულად.

ჩვენ მსმენელებმა კი კურსებზე შეძენილი ცოდნა და გამოცდილება უნდა გამოვიყენოთ მშრომელი ხალხის სასრგებლოთ, მშრომელ ახალგაზრდობის გასანათლებლად და ჭეშმარიტ გზაზე დასაყენებლად.

ლავრენტი ძიძიგური.

მთავრობის მოქმედებანი და განკარგულებანი

დებულება

ს. ს. ს. რ. სახ. გან კომისარიატის. 1922—23 სამოსწავლო წელში მუშათა ფაკულტეტებზე სტუდენტთა მიღების პირობის და წესის შესახებ.

1. მუშათა ფაკულტეტზე მიიღებიან: მუშები, რომელთაც სხვა და სხვა საწარმოო დაწესებულებებში პირადი ფიზიკური შრომით უმუშავნიათ არა ნაკლებ ორი წლისა, მიწის მუშანი, რომელთაც არ უსარგებლიათ სხვისი, ნაქირავები შრომით და ორი ან მეტი წლების განმავლობაში ფიზიკურად უმუშავნიათ მეურნეობაში, როგორც ძირითად პროფესიაში, ხოლო არა ფიზიკურ შრომის მწევ პირთაგან მიიღებიან: მხოლოდ კომუნისტურ პარტიის წევრნი, რომელთაც აქვთ **ორწლიური** პარტიული სტაჟი და ახალგაზრდა კომუნისტთა კავშირის წევრნი, რომელნიც ამ ორგანიზაციაში ირიცხებიან არა ნაკლებ 3 წლისა.

შენიშვნა: კომუნისტურ პარტიის იმ წევრთ, რომლებიც პარტიაში ჩარიცხვამდე ითვლებიან ახალგაზრდა კომუნისტთა კავშირში, მათი პარტიული სტაჟის რაოდენობის გამორკვევის დროს, ჩაეთვლებათ ის დროც, რომელიც მათ კავშირის ორგანიზაციებში გაუტარებიათ.

შენიშვნა 2: წითელარმიელნი მუშათა ფაკულტეტებზე მიიღებიან საერთო დებულებათა მიხედვით, ე. ი. კლასობრივი ან პარტიული მიმართულების მიხედვით, პირველი მუხლის მხედველობაში მიღებით.

2. მისაღებთა ჰასაკი განისაზღვრება არა ნაკლებ 18 წლისა, გამონაკლისის დაშვება შეუძლებელია.

3. განათლების ცენზის მხრივ მისაღებ სტუდენტს მოეთხოვება წერა-კითხვის თავისუფლად ცოდნა იმ ენაზე, რომელზედაც სწარმოებს სწავლა ამა თუ იმ ფაკულტეტზე, აგრეთვე ცოდნა ანგარიშის პირველი ოთხი მოქმედებისა.

4. მუშათა ფაკულტეტის ყველა ადგილების 80 პროცენტი დაეთმობა პროფკავშირებს, ხოლო დანარჩენი 20 პროცენტი კომუნისტურ პარტიას, ახალგაზრდა კომუნისტთა კავშირს.

5. მუშათა ფაკულტეტის სექტორი მუშათა პროფკავშირისა, კომუნისტურ პარტიისა და სხვა პარტიულ ორგანიზაციებთან შეთანხმებით ანაწილებს მუშათა ფაკულტეტების ყველა ადგილებს და აცნობებს შედეგს მუშათა ფაკულტეტების პრეზიდიუმს.

შენიშვნა: უკეთუ აღნიშნულ განაწილების შემდეგ ყველა ვაკანსიები არ იქნება შევსებული, მიღების ვადის 10 დღის შემდეგ მუშათა ფაკულტეტის პრეზიდიუმს კურსის კომიტეტთან ერთად ნებართვა ეძლევა შეავსოს ცარიელი ვაკანსიები ისეთი კანდიდატებით, რომელნიც აკმაყოფილებენ ფაკულტეტზე მიღების პირობებს.

6. მიღება და დაშვება შესამოწმებელ გამოცდებზე მუშათა ფაკულტეტებზე ხდება ტფილისში მთლიანი სამანდატო კომისიის მიერ, რომელშიაც შედიან: მუშათა ფაკულტეტის სექტორის წარმომადგენელი—ერთი (თავმჯდომარე), ორი მუშათა პროფკავშირის, ერთი კომუნისტურ პარტიის და ერთი ახალგაზრდა კომუნისტურ კავშირიდან.

7. ამ კომისიის დადგენილებანი საბოლოვოა და მათი გასაჩივრება შეუძლებელია. იგი უფლებამოსილია უარჰყოს ესა თუ ის მანდატი და არ მიიღოს შეუფერებელი კანდიდატი.

8. ზემოაღნიშნულ კომისიების გარეშე სტუდენტთა მიღება მუშათა ფაკულტეტზე დაუშვებელია.

9. კომისია იკრიბება მუშათა ფაკულტეტებზე სტუდენტთა მიღების წინადღეებში, ხოლო სამოსწავლო წლის განმავლობაში მაშინ, როდესაც ფაკულტეტზე არა ნაკლებ 10 ცარიელი ვაკანსიისა იქნება.

10. გარდა სამხედრო ბეგარის მოხდის შესახებ საბუთებისა, ფაკულტეტზე შესვლის მსურველს უნდა ჰქონდეს მომავლინებულ ორგანიზაციის მოწმობა სახელის, მამის სახელის, გვარის, წლოვანობის, პარტიისა და ორგანიზაციებში ფიზიკური შრომის ან მუშაობის აღნიშვნით, აგრეთვე იმ ადგილის ნორმის აღნიშვნით, რომელიც დათმობილი აქვს ორგანიზაციას და დასახელებით იმ მუშათა ფაკულტეტისა, რომელზედაც მივლინებულია მსურველი ორგანიზაციის მიერ.

ს. ს. ს. რ. განათლების სახალხო კომისარი **დ. კანდელაკი.**

მუშათა ფაკულტეტის სექტორის გამგე **ხ. გძელიშვილი.**

ს. პროფ. საბჭოს კულტ განყოფილების გამგე **გ. ყურულაშვილი.**

1922 წ. 5 ენკენისთვე.

ქ. ტფილისი.

სარედაქციო კოლეგია.

ეკატერინე ვასილის ასული ერემენკო, სტეფანე (ბიჭიკო) იოსების ძე, აკილინა ბართლომეს ასული, მარგალიტა და თინა **კალანდარიშვილები** ამით აუწყებენ ნათესავთ, ნაცნობთ და მეგობრებს, რომ ხანგრძლივ ავათმყოფობის შემდეგ გარდაიცვალა პირველისათვის ძვირფასი დედა, მეორეთათვის დაუვიწყარი და, მესამეთათვის მული და უკანასკნელ ორთათვის ტკბილად მოსაგონარი დაუვიწყარი მამიდა

პელაგია იოსებ კალანდარიშვილის ასული
ერემენკო.

დაკრძალვა მოხდება ვერის წმინდა ნიკოლოზის ეკლესიაში 9 სექტემბერს ნაშუადღევის 4 საათზე. გამოსვენება საკუთარ ბინიდან ქ. თბილისი ყაფიანის ქ. № 8. (292—2—2)

ფოსტა-ტელეგრაფის სახალხო კომისარიატის მუშა მოსამსახურეები მწუხარებით აუწყებენ ნაცნობებს და ნათესავებს, რომ ხანმოკლე ავადმყოფობის შემდეგ გარდაიცვალა დაუვიწყარი და საყვარელი

ამხ. ვლადიმერ (ლადო) სარდიონის ძე
ხოხიაშვილი

რომლის დაკრძალვა დანიშნულია კვირას 10 ენკენისთვეს წმ. ნიკოლოზის ეკლესიის გალავანში. გამოსვენება იმავე დღეს დილ. 9 საათ. არამიანცის საავადმყოფოდან, და მისვენებული იქნება სამხედრო ტაძარში. პანაშვიდი ყოველ დღე საღამოს 7 საათზე. მეტეხის აღმართი № 10. (293—2—2)

მწუხარებით ღლვსილი ამხანაგები: **ვალერიან შანიძე, გიორგი ყოჩიაშვილი და ნიკოლ. ნიკიტინი**, ამით აუწყებენ ნაცნობთა და ამხანაგებს, ტფილისის საერთო განათლების ახლად კურს დამთავრებულის ფოსტა ტელეგრაფის კომისარიატის თანამშრომლის სამაგალითო პ-ლ ამხ.

ვლადიმერ (ლადო) ხოხიაშვილის

(დაბ. 23 წლისა)

უდროოთ მძიმე ავათმყოფობის შემდეგ ა/წ. 5 სექტემბერს გარდაცვალებას, რომლის დაკრძალვა მოხდება კვირას 10 სექტემბერს ნიკოლოზის სასაფლაოზე. გამოსვენება დილის 9 საათზე, არამიანცის სახელობის საავადმყოფოდან და პანაშვიდი სამხედრო სობოროში.

ვთხოვთ ამხანაგებს დაესწრონ დაკრძალვას.

(297—1—1)

შრომისა და ტვირთზიდვის გადასახადის ფულით შეცვლის კომისიამ

შეამჩნია, რომ ვიღაც ბოროტ-მოქმედი პირები დადიან სახლებში და მოითხოვენ მოქალაქეებისაგან შრომისა და ტვირთზიდვის გადასახადის წარდგენას.

კომისია ამით აცხადებს ყველას საყურადღებოთ, რომ შრომის გადასახადის აკრეფა არ ხდება სახლებში და იმ პირებმა, რომელნიც იხდიან გადასახადს, უნდა შეიტანონ ასეთი სათანადო სამილიციო კომისარიატში და წარუდგინონ სპეციალურათ ამ მიზნისათვის დანიშნულ ამკრებს, რომელიც ფულის გადახდის დროს გადამხდელის დოკუმენტებზე აწებებს ხუთმანეთიან მარკას.

სახლებში შეიძლება წარდგენილ იქნეს მოთხოვნილება მხოლოდ ტვირთზიდვის გადასახადის შეტანის შესახებ, ე. ი. გადასახადი შეიტანონ იმ პირებმა, რომელთაც აქვთ ტვირთსაზიდი საშუალება ცხენით ან ჰყავთ სამუშაო საქონელი. ამ შემთხვევაში მოთხოვნილებას წარუდგენენ მათ ქალაქის აღმასკომის სათანადო სარაიონო აგენტები, რომელიც გადამხდელის მიერ გადასახადის წარდგენის დროს აწებებს მის დოკუმენტს ათ ან თორმეტმანეთიან მარკას.

ყველა იმ პირებს, რომელნიც ჰკრებენ შრომისა და ტვირთზიდვის გადასახადს აქვთ მიცემული სათანადო მანდატები.

კომისიის თავმჯდომარე დ. თაქთაქიშვილი.
კომისიის პასუხისმგებელი მდივანი **რუხაძე**

(295.—1—1).

თბილისის ქალაქის აღმასრულებელი კომიტეტი ამით აცხადებს,

რომ შემოწირულებათა მიღება ამხ. კამოს საბავშვო სახლის ფონდისათვის გრძელდება.

ყველა დაწესებულებებსა და კერძო პირებს, რომლებიც კრეფდენ შემოწირულებებს ან აწყობდენ კონცერტებს, წარმოდგენებსა და სხვა ამხ. კამოს სახელობის საბავშვო სახლის სასარგებლოთ, წინადადება ეძლევა ერთი კვირის განმავლობაში, დღიდან ამ განცხადების გამოქვეყნებისა, წარმოადგინონ ქალ. აღმასკომის პრეზიდიუმში სრული ანგარიშები და შეკრეფილი ფული.

ქალ. აღმასკომის თავმჯდომარის მოადგილე ი. წავწავაძე.
მდივანი **ხუნდაძე.**

(1—1)

გაზეთის ტრესტის მთავარი
კანტორისაგან

რათა არ იქნეს შეწყვეტილი გაზეთების გზავნა, გაზეთის ტრესტის მთავარი კანტორა სთხოვს ხელის მომწერლებს თავის დროზე იზრუნონ ხელის მოწერის განახლებაზე.

ხელის მოწერა მიიღება თბილისის ყველა გაზეთებზე ხელის მოწერის ფასი ძველია. ხელის მოწერა მიიღება რამდენიმე თვისაც ამა წლის დასასრულამდე.

გაფრთხილება: ხელის მომწერლებს, რომლებიც არ შემოიტანენ მომავალ თვის პირველამდე სექტემბრის ხელის მოწერის ფასს, ან არ დაფარავენ თავიანთ ვალების ვალდებულებას, გაზეთები აღარ გაეგზავნება.

(0—38)

გაზეთის ტრესტის პროვინციალურ კონტრ-აგენტების
საყურადღებოთ

გაზეთის ტრესტის მთავარ კანტორამ გაიგო, რომ ზოგიერთი კონტრ-აგენტები აჩერებენ 2—3 დღის გაზეთებს, რომელიც მათი საშუალებით ეგზავნებათ პარტიულ კომიტეტებს, აღმასკომებს და სხვ. გაცნობებთ, რომ გაზეთების შეჩერება დაუშვებელია. კონტრაგენტი, რომელიც შემჩნეულ იქნება გაზ. დაგვიანებაში, დაუყონებლივ დაჰკარგავს წარმომადგენლობის უფლებას და მიიცემა პასუხისგებაში. (0—17)

ელექტრონის, რენტგენის და სინათლის
სამკურნალო
საწოლი ოთახებით
მიხეილ გედევანიშვილისა
ტფილისი, ყორღანოვის ქუჩა № 20, ტელ. 7—91.
(25—24)

თბილისის ქალაქის აღმასრულებელი კომიტეტის მიწათ-მოქმედების განყოფილება უკანასკნელად აცნობებს

ყველა სახლის პატრონებს, რომ სახლების რეგისტრაციაში გასატარებლად საანკეტო ფურცლების წარმოდგენის ვადა გაგრძელებულია **20 სექტემბრამდე**, ხოლო სარეგისტრაციო ბარათების გაცემის ვადა

ოც ოქტომბრამდე

სახლის მფლობელობა, რომელიც არ გატარდება რეგისტრაციაში გამოცხადებული იქნება უპატრონოთ და გამოცხადდება ქალაქის საკუთრებათ.

(287—3—2)

სახალხო მეურნეობის უმაღლესი
საბჭოს
სათბობ მასალათა
განყოფილება

წინადადებას აძლევს ყველა დაწესებულებებს და წარმოებებს, ვისაც აქვს განყოფილების ან ყოფ. მეფაბრიკე-მექარხნე საზოგადოების ბოჭკები, 7 დღის განმავლობაში დააბრუნონ

ნავთის საწყობში № 1—2-ე . . ავჭალის 11.
,, ,, № 2 . . ნავთლუღი, კახეთის და ნავთლუღის ქ. კუთ.
,, ,, № 3 . . ნავთლუღი კახეთის ჩიხი.
,, ,, № 4 . . მაზუთის შეს. № 5.
,, ,, № 5 . . ბათუმის შესახ. № 3.

აღნიშნული ბოჭკები თავისი საშუალებით ან ჩააბარონ ასეთები განყოფილების აგენტს—რწმუნებულს.

იმ დაწესებულებებს და წარმოებებს, რომელთაც აღნიშნულ ვადაზე არ დააბრუნებენ ბოჭკებს, მოესპობათ ნავთის პროდუქტების მიცემა სათბობ მასალათა განყოფილების ტარაში.

281. 3—3

დამეკარგა მატრიკული № 3982 მოცემული ტფილისის სახელმწიფო უნივერსიტეტის მიერ. ჩაითვალოს გაუქმებულად სტუდენტი გიორგი მათეს ძე ნიკოლაიშვილი. (294—1—1)

დავკარგე მეტრიკული მოწმობა № 23. ჩაითვალოს გაუქმებულად. გიორგი ერისთავი. (295—1—1)

ტირაჟი 10,000. ნ. დ. ს. ც. საქართველოს სახალხო საბჭოს უმაღლეს მეურნეობის პოლიგრაფიულ განყოფილების მე-2 სტამბა, კრუზენშტერნის ქ. № 4.